

Maročnina mesečno  
25 Din. za inozem-  
stvo 40 Din — ne-  
deljska izdaja ce-  
loletno 96 Din, za  
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v  
Kopitarjevi ul. 6/III

# SCOUENEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-  
ljana št. 10.650 in  
10.549 za inserate;  
Sarajevo št. 7563;  
Zagreb št. 39.011;  
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-  
jeva 6, telefon 2992

## Heimwehr, ali česa mi v Avstriji ne razumemo

Akoravno je zunanjopolitično delo Avstrije v sedanjem trenotku silno zanimivo in način, kako razne velesile rešujejo vprašanje avstrijskega, to je vprašanje od Nemčije ločene avstrijske samostojne državnosti, kako se diplomacija trudi, enkrat, da bi spravila avstro-nemški spor pred Zvezo narodov, drugič, da bi priviz Avstrije na Zvezo narodov preprečila ali vsaj zavlekla, kako se razne politične skupine trudijo, da bi Avstrijo pritegnile enkrat k Nemčiji, drugič zopet v blok Italije in Madjarske in tretjih celo v omrežje Male zvez, in kako izhorno se avstrijski zvezni koncler suže med vsemi temi vulkani — je vendar notranje političen položaj vreden večje pozornosti, ker se nam zdi mnogo bolj resen. Zmaga avstrijskega Heimwehra namreč je grob tako krščanskega kakor kulturnega in političnega avstrijskega. Povedali bomo, zakaj tako mislimo.

Naš dunajski dopisnik nam je včeraj povedal stvari, ki nas morajo kot prijatelje Avstrije vznemiriti. Če se spomnimo na razne, nedvoumne izjave glavnih vodij avstrijskega Heimwehra ali Heimatschutza, kakorkoli že navedajo fašistični pokret pri naši sosedji, recimo kneza Starhemberga ali grofa Albertija, o njihovem stališču do krščansko-socialne stranke, ki je glavna idejna zaslomba sedanjega režima v avstrijski republike, potem nam ni treba gojiti več nobenega dvoma o svetovnonazorni usmeritvi avstrijskega fašizma. Heimwehr ne mara krščanski socialistov. On jih sovraži in v ustih kneza Starhemberga jih spravlja v isti lonec kakor social-demokrate, ko pravi, da bo treba napraviti konec vlad ērnih in rdečih honcev. Morda se nahajajo v vrstah Heimwehra se dobrin dosledni katoličani, toda njihov vpliv ne more biti prevelik, če si vrhovni voditelji upajo govoriti na takšen način o krščanskih socialistih, ki so nositelji stare avstrijske narodne in kulturne tradicije in ki so poverili sedanji vladi bitno nalogu, da po načelih papeževih okrožnice »Quadragesimo anno« ustvari krščansko stanovsko državo. In ta Heimwehr, boljše rečeno, ta avstrijski fašizem, ki je upodobljen čisto po italijskem izvirniku in vsebuje torej iste osnovne zmote, s katerimi se katoliška cerkev Italiji že bori deset let, ta avstrijski fašizem izvaja hladnokrno, človek bi mislil celo, da s tihim odobravljajem zvezne vlade, svojo smrzlo diktaturo, kot jo imenuje, s tem, da hoče via facti nadomestiti vso državno upravo s svojimi ljudmi, ki jih kot »zaupnike« potkuje v deželne obzore, v okrajna glavarstva in v občine. Na Tirolskem je že zagospodaril. Na Zgornjem Avstrijskem, v deželi protikatoliškega grofa Alberta, in na Štajerskem, v domovini dr. Rintelena, pa je na tem, da se urine v deželne uprave s svojimi »zaupniki« in »svetovalci«, ki nosijo v žepih revorverje kot najbolj učinkovita sredstva za pravilno razumevanje njihovih »nasvetov«. In kot prvo, za nje najbolj nujno delo so smatrali, da navale na organizacije krščansko-socialne stranke in da pod lažnjivo potezo, da simpatizirajo s hitlerjevskimi organizacijami, razpuste do sedaj že kar 4 katoliška akademika društva, med njimi dve v Gradcu.

Prehod Avstrije v roke Heimwehra tistega Heimwehra, ki sramoti kulturno delo najbolj vidne in najbolj zasljužne avstrijske krščanske stranke, tistega Heimwehra, ki za kulisami zahaja enkrat v Italijo, drugič zopet v Berlin, tistega Heimwehra, ki se napaja v zastrupljenih studencih Italijanskega fašizma, nikakor ne pomeni okrepitev krščanstva v Avstriji, niti ni senca kakšne dejanske pomoči za Dollfussova stremljenja po krščanski stanovski državi. Ali mar zaradi tega zavlačenje objavo nove avstrijske ustave, ki je bila gotova že koncem septembra? To bi bilo še najlepše, če bi nas Avstrija iznenadila, po tolikem čakanju in oklevanju, s fašistično ustavo, v katero so prepleški dr. Enderjev načrt krščanske stanovske države. Zmagoviti pohod avstrijskega fašizma, ki je vse drugo do tisto jamstvo za krščanski značaj bodoče Avstrije, je pa tudi velika nevarnost za avstrijsko narodno samobito, ker smo imeli že priliko videti, kako lepo se dajo prišiti na čelade Heimwehra kljukasti kriči nemškega paganskoga fašizma. Mislimo, da oni Avstrije, ki resno mislijo na avstrijsko krščanstvo in na avstrijsko samostojnost, ne morejo drugače misliti, kot morajo gledati, kako brez odpora lezejo pod oblego Heimwehra.

V Grazer Volkshlattu je napisal dr. Karl Maria Stepan sijajan članek o »potrebah sedanega časa«. Ta list je katoliški list in glasilo krščanskih socialistov na Štajerskem. In v tem listu razvija odličen člankar zanimalo misel, kako bo treba in sicer takoj treba »izenačiti upravo vseh zveznih dežel z idejami osrednje zvezne vlade. Deželni glavarji, okrajni glavarji in župani da morajo biti verni namestniku kancellerja, ki naj imajo poleg sebe malošteviljen zbor svetovalcev, kajti mi se ne razlikujemo od narodnega socializma po metodah, ampak predvsem po svojem cilju. Heimwehr je začel izvajati to izenačenje že v Tirolu in drugod. Dr. Stepan to odobrava in želi, da se zgodi posledi tako. Toda on se strinja s Heimwehrom tudi v zahtevi, da naj se razneste vse stranke, tudi krščansko-socialna stranka, in da se naj »politična volja v državi izoblikuje edino le v okvirju Vaterländische Fronte (domovinska fronta), ki naj postane »nadstrankarska organizacija vseh državi zveznih Avstrijevcev. Težko je, tako pravi naprej, stežko je lepo umeti in prostovoljno umetrje za stranko, ki je eno celo stoletje ponosno nosila avstrijsko zastavo, ki je bila sejalec avstrijske narodne in kulturne biti pod gesmom: dober kristjan, dober Nemec in dober Avstrijec. Zakaj naj odstopi?« Politika je kruta, ker je živiljenje tako tolaži. Stenan, ki izraža željo, da bi se krščanski socialisti kmalu razšli, če mogoče brez velikih bolečin, da napravijo mesto nadstrankarski domovinski fronte.«

# Balkanski pakt

## Jamstvo za nedotakljivost meja - Skupna sporazumna politika na Balkanu - Vrata so odprta za vstop Bolgarije in Albanije

Atene, 9. februarja. AA. Danes ob 11 dopoldne je bil podpisani pakt o balkanskem sporazumu. Pakt se glasi:

Nj. Vel. kralj Jugoslavije, predsednik grške republike, Nj. Vel. kralj Romunije in predsednik turke republike, navdahnjeni z duhom sporazuma in sprave, ki je bil merodaven za sestavo Briand-Kelloggovega pakta in za sklepe skupščine Društva narodov, sprejetih v zvezi z njim, trdno odločeni, da zavarujejo veljavo že obstoječih pogodbenih obvez in ohranitev teritorialnega reda, ki danes velja na Balkanu, so se odločili skleniti pakt o balkanskem sporazumu. V to svrhu so imenovali pot svoje pooblaščence.

Nj. Vel. kralj Jugoslavije njegovo ekselenco g. Bogoljuba Jevtića, ministra zunanjih del, predsednika grške republike njegovo ekselenco g. Demetra Maximos, ministra zunanjih del, Nj. Vel. kralj Romunije njegovo ekselenco g. Nikolaja Titulesca, ministra zunanjih del, predsednika turške republike njegovo ekselenco g. Tevik Ruždi Beja, ministra zunanjih del, ki so po izmenjavi svojih pooblastil, ki so jih našli v redu v predpisani obliki, sklenili tole:

C1. Jugoslavija, Grčija, Romunija in Turčija si vzajemno jamčijo varnost vseh svojih balkanskih mej.

C1. 2. Visoke pogodbene stranke se obvezajo, da se dogovore o ukrepih, ki bi jih izdale za primer, da bi bili prizadeti njihovi interesi, določeni s tem sporazumom.

Obvezuje se, da ne bodo pokrenile nobene politične akcije proti nobeni drugi balkanski državi, ki tega sporazuma ni podpisala, preden predhodno ne izmenjajo svojih misli, in da ne bodo prevzelo nase nobene politične obvezne proti nobeni drugi balkanski državi brez pristanka ostalih pogodbenih strank.

C1. 3. Ta sporazum stopi v veljavo, ko ga podpišejo vse pogodbene sile ter bo ratificiran čimprej mogoče. Dostopen bo vsem drugim balkanskim silam. Le-teh pristop bo predmet naklonjene proučitve s strani pogodbenih strank in bo postal polnomočen, čim ostale podpisane države notificirajo svoje soglasje.

V potrditev gornjega so gori navedeni pooblaščenci podpisali ta pakt.

Izdeleno v Atenah, devetega februarja tisoč devet sto štiriintridesetega leta v štirih izvodih, od katerih se je po eden izročil vsaki visoki pogodbeni stranki.

B. D. Jevtić, — D. Maximos, — Nikolaj Titulescu, — Dr. Tevik Ruždi Beja.

Razveseljiv dogodek v dolgi zgodovini balkanskih držav



Bogoljub Jevtić

## Balkanski pakt ni naperjen proti nikomur

Belgrad, 9. februar.

Pakt o balkanskem sporazumu nastopa v težkih trenutkih, ki jih Evropa prezivlja, kot pravi rešitelj Konferenca za razorožitev je naletela na nepremostljive ovire, Zveza narodov je prišla v zelo delikatni položaj, ki je tem nevarnejši vseh neprestanih načrtov, ki predlagajo njen preobrazbo, novo, ki bi lahko spremenila sploh vse medsebojne odnose evropskih držav in nas privedla celo v vojno nevarnost, istočasno pa delujejo na raznih frontah pokreti, ki želijo revizijo mirovnih pogodb. V takšnem ozračju je pakt o balkanskem sporazumu zaista odrešilno dejanje, ker prinaša v Evropo in v evropsko negotovost toliko zaželjene pomirivite. Sloga balkanskih narodov demandira vse zlohotne in lažnje glasove, ki so po vsem svetu Balkan predstavljali kot neko stalno nevarnost za evropski mir. Toda balkanski pakt jih ne samo demandira, on gre mnogo dalje, on daje vživšen zgled tudi drugim evropskim državam, ker jim nudi idealen primer pokrajinskih sporazumov, za katerimi teže vsi iskreni boritelji za vseevropsko zvezo.

Za Balkan sam predstavljai pakt, ki je bil podpisani v Atenah, enega največjih dogodkov v njegovih zgodovinah, ker vsebuje poleg velikih političnih vrednot tudi ogromne koriste gospodarskega in socialnega značaja. Kajti eden glavnih ciljev tega paka je, da digne duhovno življenje balkanskih narodov, ki so v tenu stoletij živeli v stalnem strahu in v neprestani nevarnosti, tako zaradi medsebojnega nezaupanja, kakor tudi vsed neprestanih intrig inozemskih držav. Osvobojeni tega težkega in mučnega ozračja, zavarovani z medsebojnimi trdnimi jamstvi o spoštovanju in obrambi svojih ozemelj — kar pakt izrecno predvideva — bodo balkanski narodi danes lahko z mnogo večjimi silami pristopili k delu za gospodarski in duhovni podvig svojih ljudi. Sedaj jim bo mnogo lažje biti proti gospodarski krizi, ki je zajela tudi Balkan ter zbrati vse etične in materijalne sile, da s skupnimi močmi ozdravijo gospodarske prilike ter tako pripomagajo tudi k ozdravitvi Evrope in k organizaciji miru.

Pogajanja, ki so se vršila med štirimi državami-podpisnicami, niso bila lahka. Da so mogla prekoračiti vse ovire in vse težkoče, se je treba zavrhiti potpreljivosti in lojalnosti vseh štirih zunanjih ministrov, Jevtića, Maximos, Ruždi beja in Titulesca. Pri tem pa je treba še prav posebej opozoriti na velik takt in na iskrenost, s katerima se vso dobo, ko so trajala pogajanja, odlikovali naš minister za zunanje zadeve. Priponiti pa se mora v tej zvezi, da mu je naloga bila olajšana po Kralju Aleksandru, ki je o priliku svojega povanja v Romunijo, Bolgarijo, Turčijo, pripravil takorek teren za delo, ki so ga nadaljevali in uspešno končali predstavniki imenovanih štirih držav. Ena važna balkanska država, to je Bolgarska, je še izostala. Akoravno vemo, da je njen podstotnost samo trenočna, jo zelo obžalujemo, toda v balkanskem paktu se je našla srečna formula (člen II. paka), s katero bo Bolgariji omogočen poznejši vstop v to balkansko zajednico, ki ima

tako vživene cilje za vse balkanske narode. Ta možnost nam daje mnogo upanja, da bo tudi Bolgarija v najkrajšem času pristopila k paktu o balkanskem sporazumu.

Tvorna sila balkanskega pakta obstoji v prvi vrsti v tem, da ohrani političen red, ki so ga ustvarile mirovne pogodbe. Drugič, da uvaja enotno stališče v vprašanjih razorožitve in v skupnih načelih politične varnosti. Vprašanje enakopravnosti v Zvezni narod je za balkanske države eno poglavijih načel njihove politike, ker smatrajo, da je enakopravnost malih in velikih držav v Zvezni narod edino jamstvo za njeno redno delovanje. Balkanski pakt se oslanja na načela pakt Briand-Kelloggovega, pakta Zvezne narodov in raznih sklepov njenih zasedanj, nadalje načela londonskega protokola o definiciji napadalca. Balkanski pakt

zato ni naperjen proti nikomur. On je stvarno samo sredstvo za pomiritev Balkana in je v tem podoben lokarnskemu paktu, kajti kakor lokarnski sporazum jamči meje o Renu, tako jamči balkanski pakt vse meje na našem balkanskem polotoku. Balkanski pakt je s tem postal ena najvažnejših osnov za organizacijo mira v Evropi.

## Mnenje v Londonu

London, 9. februar. TG. Tukaj so z veliko pozornostjo in z veseljem sprejeli vst o podpisu balkanskega pakta in zelo ugodno komentirajo čl. 2, ki je pustil vrata odprtia za pristop Bolgarije in Albanije. V političnih krogih se sprašujejo, če krije balkanski pakt, ki jamči za nedotakljivost vseh meja držav podpisnic, tudi grške in jugoslovanske meje v Adrijiji. Listi trdijo, da je temu tako in da niti en del vseh državnih mej ni izvzet iz jamstva, ki ga nudi pakt.

# Kam krene Avstrija?

Doma vlada Heimwehr — Zunanjo politiko vodi Italija

Dunaj 9. februar. b. Avstrijski zvezni kancler je odpoval iz Budimpešte na Dunaj, šele davi ob 7 namesto snoči po polnoči. Na kolodvor ga je spremil predsednik vlade Gömbös, zunanj minister Kanya, ministra Fabinyi in Kallay, avstrijski poslanik v Budimpešti in več višjih uradnikov zunanjega ministarstva. Dollfuss je prispol na postajo dve minutki pred odhodom vlaka in se je od vseh prisredno poslovil.

Dr. Dollfuss je prispol opoldne na Dunaj in se je takoj odpeljal v državno kancelerijo, kjer naj bi se storili važni sklepi v vprašanju Tirolske, Gornje Avstrije, Salzburga in končno Vorarlberga. Potrjuje se, da se je sam deželni glavar dr. Ender izjavil za razpust krščansko-socialne stranke. Koroska ima izjemni položaj v tem oziru, ker se domovinske zvezze niso obrnile na deželno vlado v Celovcu ampak so svoje zahteve stavile neposredno Duna in sicer radi tega, ker je koroski deželni glavar član Ländbunda, s katerim se sploh nočelo pogajati. Tudi s Spodnjo Avstrijo bo nekoliko težje, vendar pa kaže, da se bo tu našla rešitev na ta način, ker se bo v Spodnji Avstriji in nekaterih drugih deželih pritegnilo v upravo domovinske zvezze, v Gornji Avstriji pa bo uprava poverjena Bauernbundu. Končno je treba rešiti tudi dunajske vprašanje. Tu se opaža silna nervoznost med socialističnimi demokratimi, zlasti odkar so včeraj skrivali ampak nismo zasedli nemudoma tiskarno, kjer se tiska »Arbeiter Zeitung«. Preiskave v uredništvu teža lista so se danes nadaljevale. Kaj se bo zdido na Dunaju, je težko prorokovati, jasno pa je, da se mora nekaj zgoditi in da bo vlada v najkrajšem času morala storiti nekatere sklepe.

## Prevrat?

V zvezi z raznimi glasovi o dozdevnih dogodilih in izpremljebah na Dunaju se razgleša, da so te vesti, ki govore tudi o nekakšnem prevratu, popolnoma izmišljene. Točno je le, da so oblasti na Dunaju in v nekaterih mestih na Nižji Avstrijskem izprele proti članom že preje razpuščenih organizacij Schutzbunda, ker so skrivali orožje in municijo, ter so pri tej priliki odkrali tudi mnogo bomb. Ves ta material je oblast zamenila. Vesti o dozdevnem prevratu so razširili tendenčno in zlonamerno, da bi se prikrali slabiti, ki je nastal, ko se je zvedelo, da so člani bivšega Schutzbunda skrivali orožje. Zarlemba tega orožja in municije se je iz

## Politična kriza v Franciji

# Doumérue je sestavil vlado

Pariz, 9. febr. p. Nova francoska vlada je tako sestavljena:

Predsednik ministrskega sveta in minister brez listnice: Doumérue.

Druga dva ministra brez listnice: Herriot in Tardieu.

Zunanji minister: Barthou Louis.

Pravosodni minister: Cheron André.

Notranji minister: Sarraut Albert.

Minister vojske: maršal Petain.

Mornariški minister: Piétri François.

Letalski minister: general Denain.

Finančni minister: Germain Martin.

Prosvetni minister: Berthaud.

Trgovinski minister: Lamoureux.

Minister za kolonije: Laval Pierre.

Kmetijski minister: Gueulle.

Gradbeni minister: Flandin Etienne.

Minister narodnega zdravja in za telesno vzgojo: Marin Louis.

Pokojninski minister: Rivolet (ali Ybarnegaray).

Minister za delo: Marquet.

Minister trgovinske mornarice Bertrand.

Pošta in brzovaj: Malarmé.

V novi vladi ne bo državnih podstajnikov.

Ob 20.30 je Doumérue predstavil predsedniku republike Lebrunu člane svojega kabineta.

## Težavna pogajanja

### Levica in desnica ne gresta skupaj

Pariz, 9. febr. b. Čuje se, da je naletel Doumérue pri sestavljanju nove vlade na velike težave radi tega, ker želi, da so zastopane v vladi absolutno vse parlamentarne stranke in se je radi tega obrnil tako na nesocialiste kakor tudi socialne demokrate, pravzaprav osebno k Leonu Blumu, ki pa je odklonil vsako sodelovanje.

Desničarji, posebno oni pod Tardieujevim vodstvom, zahtevajo na vsak način razpust zbornice, čemur pa se krčevito upirajo levičarji, zlasti radikalni. Tardieu upravičuje svojo zahtevo s tem, da se je razpoloženje mas iz temeljev spremenilo in nima smisla še naprej delati s to zbornico, ki ni več izraz narodne volje. Pri bodočih volitvah, takoj se govorji, bodo levičarji, posebno po socialni demokratiji in komunisti popolnoma uničeni.

Kakor kaže, bo Doumérue še nocoj sestavil novo vlado, ni pa izključeno, da se to zgodi šele jutri, takrat pa brez ozira na strankarstvo in osebnosti. Nekateri računajo, da bo zunanje ministrstvo prevzel senator Louis Barthu, čeprav to ministrstvo za sebe zahteva Herriot, ki mu bo poverjeno pravosodno ministrstvo. Senator Pierre Laval bi imel prevzeti notranje ministrstvo, pravosodno ministrstvo senator Cheran, finančno ministrstvo znani finančni strokovnjaki prof. Charles Rist. Kot vojni minister bi vstopil v novo vlado maršal Petain, letalsko ministrstvo naj bi prevzel general Vuillemin, mornariško ministrstvo pa eden izmed francoskih admiralov. Tardieu se ponuja ministrstvo javnih del. Doumérue, ki prvotno za sebe ni hotel obdržati nobenega portfelja, bo baje prevzel pravosodno ministrstvo.

Nova vlada bo sestavljena iz 16 ministrov, v nej pa ne bo nobenih državnih tajnikov. Doumérue se nič več tako ne ozira kakor preje na bivšega ministrskega predsednika in je sklenil, da se stavi svojo vlado pretežno iz parlamentarnih strokovnjakov. Kot se trdi politični kroški, bo Doumérue pred sestavo nove vlade sklical sestanek svojih bodočih sodelavcev, s katerimi hoče rešiti sledič tri vprašanja: 1. Državni proračun s posobnim ozirom na računske ravnotežje, 2. afero Staviski in 3. razpust zbornice, če ne nastopi popolno pomirjenje duhov. Danes se še čuje, da je večina parlamentarnih strank izrazila željo, da naj Doumérue sam brezgospodno prevzame zunanje ministrstvo. To mesto je, kakor znano, zahteval za sebe Herriot, v katerem služi na zahtevo zoper Tardieu vojno ministrstvo. Herriot se je zadovoljil s prosvetnim ministrstvom, vendar pa je stavlju na pogoj za prevzem tega portfelja, da prevzame zunanje ministrstvo sam predsednik vlade Doumérue.

### Framasoni se razburjajo

Snoči je bila seja radikalnega kluba, ki je bila zelo burna. Narodni poslanci so ostro govorili proti razpustu zbornice, kakor tudi proti vrtniti Chiapa na mesto šef police v Parizu in proti vrtniti prefekta seinskega departementa Renarda, češ, da bi bil s tem hudo ogrožen in kršen njihov strankarski ugled. Herriot pa jih je pomiril in opozoril, da naj bodo v interesu ugleda Francije mirni in razumni.

V javnosti se najbolj agitira proti Daladieru. Splošno mu očitajo, da je pustil streličati na francoski narod, kar ni od 1. 1871. storil nikne. Daladier je dal tudi način, da se v imenu vlade izplača policijski bolničniki izredni dodatki 50.000 frankov, ki pa ga je uprava bolničnic odklonila z utemeljitevijo, da ne more sprejemati podpor, ki so navezane na žalostne dogodke zadnjih dni. Od 460 aretiranih oseb je bilo obsojenih na manjše kazni samo 40, ostale pa so bile izpuščene na svobodo.

### Novi nemiri?

Pariz, 9. febr. TG. Nova vlada je bila sprejeta z velikanskim navdušenjem in vse časopise, razen levitarškega, pozdravlja kabinet narodne edinstvenosti kot velikega rešitelja v sedanjih političnih zmedih. Samo skrajni levitarški listi izražajo bojzen zaradi preveč nacionalnega značaja nove vlade. Tudi radikalni socialisti se vznemirajo zaradi vesti, ki še vedno krožijo o radikalnih reformah francoske ustave. Tako je »Nôtre Tempêc« glasilo padlega Daladiera, objavil članek, v katerem se sicer klanja osebni neoporečnosti novega predsednika vlade, a podpirata dejstvo, da je bil svoje dni večkrat sprovažen Briandovi politiki. Doumérue je dobil mandat, da sestavi vlado narodne edinstvenosti, in sicer mu je dal ta mandat predsednik Lebrun in dala mu ga je tudi ulica. Obadvsta zmagala nad parlamentarno večino in je sedaj vprašanje, če bo ta parlamentarna večina sprejela razsodbo predsednika republike in sodni rek ulice. Članek nadalje naglaša, da je sedanja rešitev vladne krize zelo podobna rešitvi italijanskega kralja, ko je pognal ustavnega predsednika vlade de Facto in sprejel vlado, ki mu je narekovala fašistična ulica. Samo to je dobro, pravi list, da se v Franciji ni Mussolini.

Nocist je se začel polniti ulice z velikimi komunističnimi množicami, ki so se valile na velikanski tabor, sklicana na trgu de la Republique. Od nasprotnih strani pa se valijo zopet druge mase pariškega prebivalstva, ki so siedile pozivu poslan-

cem Ybarnegaraya in Taittingerja, ki bosta govorila na taboru Patriotične mladine na trgu Bastille. Ker se je bati krvavih demonstracij, je v trenutku, ko to sporočamo, policija prefektura oba tabora prepovedala in pustila izpraznit tudi vse kavarne okrog oben imenovanih trgov na tja do St. Deniških vrat. Tam se nahajajo tudi nove velikanske barakade, za katerimi se je zbrala cela divizija pehot, da prepreči krovoprelite, ki bi moralno nastali, ako bi treščili skupaj komunisti in Patriotična mladina.

Novo postavljeni policijski prefekt v Parizu je izdal snoči naredbo, po kateri je prepovedano vsako prodajanje orožja in municije v Parizu za nedolžen čas. Vse trgovine z orožjem in municijo se morajo zapreti, lastniki trgovin pa morajo predložiti policiji točen seznam vsega skladničnega orožja in municije. Policia bo poskrbela, da se vse blago iz teh skladnič spravi na varen kraj.

### Proglas na narod

Pariz, 9. febr. tg. Ob 7 zvečer je Doumérue predstavil člane svoje vlade predsedniku republike in mu je pri tej priliki izjavil, da se bo predstavil državnemu zboru prihodnji četrtek. Takoj nato je izdal Doumérue velik proglas na narod, ki bo napoljen po vsej državi. V proglasu pravi novi predsednik vlade, da je bil pozvan, da stopi na čelo vlade v znamenu političnega premirja, in njegova vlada nosi popolnoma tak značaj narodne sloge in medstranskega miru. Vse francosko ljudstvo poziva, naj mu pomaga pri njegovem težavnem delu in naj ustavi vsako agitacijo po ulicah v interesu Francije in republike.

Doumérueva vlada je sestavljena iz 4 izvenparlamentarnih ministrov, ki so Doumérue, Petain, Denain in Rivolet, ki je predstavnik bivših bojnikov, iz 4 senatorjev, od katereh pripadata 2 demokratični levici in 1 demokratični zvezni, 1 pa je neodvisen, iz 12 poslancev, in sicer 5 radikalnih socialistov, 1 novosocialist, 2 radikalna levičarja, 2 republikanska levičarja, 1 iz republikanske sredine, 1 iz republikanske zvezne.

Zunanje politična komisija v senatu je enočno odobravala senatorja Berengerja, ki ji je oznabil sestavo nove vlade in pismo, ki mu ga je poslal Doumérue, v katerem pravi, da na noben način ne bo dopustil, da bi se moč in ime Francije zmanjšali.

\*

### Fašistično izredno sodišče zoper na delu

Rim, 9. Potem ko je izredno sodišče za zadržanje 30. januarja obsegalo 4 katoliške intelektualce, ki so v neki brošuri fašistom označili kot protikrščanski nauk, sodi sedaj druge antifašiste drugega za drugim. Dne 2. februarja je obsegalo nekega Paitte iz Turina, ki da je v letih 1931-32 snoval v provinci Turin in Reggi Emilia antifašistične skupine, na 21 let ječe: nekega Sardellijsa zaradi istega zločina na 4 leta, in nekega Del Re, ki je v Bardonecchiji pozival vojake, naj odpovede pokorščino, na 5 let ječe.

Danes, 9. t. m., pa stoji pred Tribunalom 17 oseb iz različnih krajev, po večini iz Reggio Emilia, ki so obtoženi, da so prisadili protifašističnim celicam, da so hoteli ustanoviti stare razpuščene stranke in da so agitirali proti režimu. Osemnajsti obtožence se ni pojavil pred sodiščem, ker je zbežal v inozemstvo.

Ti slučaji so znak, da so se protifašistični elementi v sedanjem času krize in bede začeli zopet močnejše gibati.

### Kardinal Schulte pri Hitlerju

Državni kancler Adolf Hitler je včeraj sprejel v avdenco kardinala in nadškofa kôlinskega von Schulte. Avdienca je trajala nad dve ur.

Ta obisk kôlinskoga kardinala je vzbudil po vsej Nemčiji in v inozemstvu največjo pozornost, ker smatrajo, da se bo visoki cerkveni knez v imenu nemških katoličanov razgovarjal s kanclerjem o odnosih do vlade narodnih socialistov in o težavah, ki so nastale po podpisu konkordata.

### Carinsha vojna med Anglijo in Francijo

London, 9. febr. tg. Angleško trgovinsko ministrstvo je izdalo listo blaga, predvsem oblike, na katere bo od 15. februarja naprej naložila novo carino v višini 20%, kot represalijo proti francoskim kontingentom na angleško blago, ki so bili znižani.

### Vseživalski kongres

Moskva, 9. febr. m. Uradno se poroča iz Torkia, da je japonska vlada že preje predlagala interesarne državam, da se sklice panazijski kongres. Ker so se za kongres prijavile vse azijske države, se bo zasedanje prilejeno 10. februarja v Tairinu v južni Mandžuriji. Ob priliki sklicanja kongresa so indijski nacionalisti poslali japonski vladi spomenico, kjer se je zahvaljujejo za inicijativo. Tudi ruska vlada je bila povabljen na kongres. Kazne, da bo Rusija poslala na kongres le svoje.

### Diktatura v luteranski cerkvi

Berlin, 9. febr. tg. S tremi novimi vladnimi odredbami so bila opravljena nekatera važna mesta nemške luteranske cerkve. Tako je državni skof Müller odpravil mestni predsednik in podpredsednika vrhovne pruske cerkve, istotako pruski cerkveni zbor in je prevezel sam v svoje roke vrhovno vodstvo cerkve ter si pridržal pravico mimo župnijskih svetov nastavljanji in predstavljanji protestantske župnike. Izgovoril si je tudi pravico upokojiti protestantsko duhovništvo. S tem je dobil v roko orodje, da lahko svobodno odstrani od cerkve vsako opozicijo.

### Neznosen mraz v New-Yorku

Newyork, 9. febr. TG. Danes vlada je bila sprejeta z velikanskim navdušenjem in vse časopise, razen levitarškega, pozdravlja kabinet narodne edinstvenosti kot velikega rešitelja v sedanjih političnih zmedih. Samo skrajni levitarški listi izražajo bojzen zaradi preveč nacionalnega značaja nove vlade. Tudi radikalni socialisti se vznemirajo zaradi vesti, ki še vedno krožijo o radikalnih reformah francoske ustave. Tako je »Nôtre Tempêc« glasilo padlega Daladiera, objavil članek, v katerem se sicer klanja osebni neoporečnosti novega predsednika vlade, a podpirata dejstvo, da je bil svoje dni večkrat sprovažen Briandovi politiki. Doumérue je dobil mandat, da sestavi vlado narodne edinstvenosti, in sicer mu je dal ta mandat predsednik Lebrun in dala mu ga je tudi ulica. Obadvsta zmagala nad parlamentarno večino in je sedaj vprašanje, če bo ta parlamentarna večina sprejela razsodbo predsednika republike in sodni rek ulice. Članek nadalje naglaša, da je sedanja rešitev vladne krize zelo podobna rešitvi italijanskega kralja, ko je pognal ustavnega predsednika vlade de Facto in sprejel vlado, ki mu je narekovala fašistična ulica. Samo to je dobro, pravi list, da se v Franciji ni Mussolini.

Nocist je se začel polniti ulice z velikimi komunističnimi množicami, ki so se valile na velikanski tabor, sklicana na trgu de la Republique. Od nasprotnih strani pa se valijo zopet druge mase pariškega prebivalstva, ki so siedile pozivu poslan-

## Sovjetska Rusija se Italiji zahvaljuje, da je omogočila sporazum z Madžari

Rim, 9. febr. b. Ob priliki zamenjave ratifikacijskih dokumentov carinske konvencije, ki se je sklenila 6. maja 1933 med Italijo in sovjetsko Rusijo, je tukajšnji polnomocni sovjetski poslanec Potemkin izrazil svoje zadovoljstvo šefu italijanske vlade Mussoliniu, ker se bodo s to konvencijo priateljski odnosili med Italijo in sovjetsko Rusijo in da bo to politiko priateljstva se naprej izvajala z zelo, da prihodnjih 10 let rci se boljše uspehe kot doslej.

### Političen položaj v Bolgariji

Sofija, 9. febr. k. Stari bolgarski politik Mihajlo Mušanov je v današnjem »Mirus« napisal uvodnik, v katerem napada ministrskega predsednika Mušanova, ker ni hotel podpisati v imenu Bolgarije balkanskega pakta. Mušanov se baje izgovarja samotako: »Sem proti paktonaniji. Sem paktobor! Na žalost je njegovo politiko sprejela tudi vse bolgarska opozicija. Vse bolgarsko časopisje se izgovarja, češ, da vsebina paktu ni znana. Kolikor pa je njeni znani, je Jugoslavija iskreno želela, da tudi Bolgarija podpiše pakt, in je zato namenoma zavlačila podpis paktu. Vsi Bolgari so se že tako privolili na popolno izolacijo Bolgarije, da so tudi potopili odklonili roko, ki jim je hotel pomagati iz osamljenosti. Danes sem lahko osamljen v Bolgariji, vendar ne odobravam bolgarske politike osamljenosti. Okoli Bolgarije se je sedaj ustvaril železen obroč štirih držav s 50 milijoni ljudi. Zavedali se moramo, da noče danes Turčija nič slišati o reviziji mirovnih pogodb. Kakor v zasebnem življenju, tako v mednarodni politiki ni mogoče živeti v polni osamljenosti. Ali se vlada zaveda te resnine, ali pa hoče še naprej vztrajati pri mišljenu, da je

teljakim sodelovanjem omogočil sporazum med sovjetsko Rusijo in Madžarsko za vzpostavo vzajemnih diplomatskih odnosov. Mussolini je odgovoril Potemkinu, da je italijanska vlada prezentovala iz skrivnega čutoma priateljstva napram sovjetski Rusiji in da bo to politiko priateljstva se naprej izvajala z zelo, da prihodnjih 10 let rci se boljše uspehe kot doslej.

Sofija, 9. febr. k.



## Ljubljanske vesti:

# Razpečevalci ponarejenih jurjev

Ljubljana, 9. februar.

Pred približno dvema mesecema se je posrečilo v Zagreb prijeti družbo, ki je razpečevala ponarejene tisočinarske bankovce, ki so bili v našo državo vtihotapljeni iz Trsta, kjer je bila glavna izdelovalnica teh falzifikatov. Tržaško sodišče je pretekli tehen že obsođilo ponarejevalce na večletno težko ječo. Ponarejevalci v Trstu so bili v zvezi z nekaterimi ljudmi v Ljubljani in drugod, ki so skrbeli, da so prišli bankovci v promet, kajti bili so prav spretno izdelani in le pravi strokovnjak jih je mogel spoznati za ponarejene.

V zagrebskih zaporih so se doslej nahajali Ermando Basilisco, lesni trgovec in agent, ki je stanovan v Ljubljani ter je bil med Ljubljanci znan z imenom »Rosenkavalir«. Poleg njega so aretirali Alberta Besednjaka, prebrisanega pustolova in lahkoživca, dalje Ludvika Baraga iz Ljubljane, Romana Golebiowskega iz Ljubljane in

nekoga N. Stupico. V Zagrebu se vršča preiskava je prinesla na dan marsikater zanimivosti, toda glavna zasluga, da se je cela družba popolnoma razkrinkala, gre v prvi vrsti ljubljanski policiji. Vršila so se med tem časom razna poizvedovanja. Pojavilo pa se je tudi vprašanje, kdo je pristojen za preiskavo in presojo proti tej družbi razpečevalcev 1000 dinarskih bankovcev.

Naposled je ministrstvo odredilo, da se omenjena 5 članska družba razpečevalcev odpravi z močno eskorto v Ljubljano in da se vsi spisi odstopijo ljubljanskemu okrožnemu sodišču. Pred dnevi so res iz Zagreba odpremili v ljubljanski zaporo omenjeno petorico in je ljubljansko sodišče prejelo velikanski akt. Preiskovalni sodnik sedaj nadaljuje preiskavo in bodo vsi razpečevalci sojeni pred ljubljanskim okrožnim sodiščem. Ker teče preiskava, ni mogoče javnosti podati zanimivih podrobnosti, pač pa se Ljubljana še vedno zelo zanimala za te razpečevalcev »jurjev«.

se sprva za to niso dosti zanimali, toda zadnje dni je čim več opazovalcev, ki gledajo, kako delavci žagajo starim kostanjem veje. Do včeraj so že porazirali nad dve tretjini kostanjev. Največje zanimanje pasantov pa je bilo opazovati včeraj okoli 14, ko je vrtinarski delavec žagal vejo staremu kostanju, stojecemu tik ob električni uri. Tam je prostor močno preprežen z raznimi žicami in vsak je bil radoveden, kako bodo delavci potegnili nažaganjo debelo vejo, na de bi poškodovala razne žice in da ne bi posebno poškodovala tramvajskih naprav. Mlad mestni vrtinar je žagal debelo vejo. Ko je izvršil svoj posel, je splezal po lestvi niz dol, nato pa so delavci z vrvjo debelo vejo tako potegnili na stran, da ni poškodovala niti ene žice in napeljave. Z zgornjega dela Zvezde se sedaj odpira prav lep razgled na Grad in ostali del mesta pod Gradom.

○ Legalizacije na sodišču. Pisarna okrajnega sodišča, ki jo vodi pisarniški ravnatelj g. Rainer, ima zadnja leta mnogo posla s povrtnimi podpisov na raznih listinah in pogodbah. Lani je bilo takih poveritev 3458, dotedan predlanskim 2632. Ljudje se pač zatekajo k sodišču, ker so legalizacijske pristojbine nižje ko pri notarjih.

○ Redni občni zbor Slovenskega loyskega društva — podružnice Ljubljana bo dne 20. I. m. ob 20 v hotelu »Metropol« (Mikič) v Ljubljani z običajnim sporedom, ki je natisnjen v februarški številki »Lovec«. — Odbor. (1383)

○ Nesreča in nezgode. Brezposelnici, v Zireh rojeni milnar Vinko Greblkar je včeraj dopoldne hotel v Šiški pred tramvajem prekoračil Celovško cesto, toda tramvaj ga je podrl na tla, a k sreči je dobil samo poškodbe na desni roki. Bil je prepeljan v bolnišnico. — V Gramozni jami stanuje ženska brezposebenega delavca Marjeta Jančar. Družina naravnost strada in zato je Jančarjeva odšla včeraj v Šiško, da bi pri usmiljenih ljudeh dobila grizljiva kruha in kako podporo. Na dvorišču neke hiše pa jo je popadel pes in vgrinjal v levo nogo. Odbehli so jo v bolnišnico. — Na Duplici pri Kamniku stanuje delavec Malnar. Na domu je bila hčerka s 3 letnimi bratci. Nesreča je hotela, da je sestrica z vrelo vodo polila brata. Dobil je hude opinke na levi roki ter so ga morali prepeljati v bolnišnico v Ljubljano.

## Kamnik

Kavarna v Kamniškem domu je zopet odprta. Svojčas smo poročali, da je bila z razpustom društva »Kamnik« ukinjena tudi kavarniška koncesija, katero je imelo društvo. Zadnji najemnik kavarniških prostorov g. Pavle Kosak pa je vložil prošnjo za podelitev osebne koncesije. Te dni mu je bilo dovoljeno nadaljnje obratovanje in s tem je kavarna v Kamniškem domu zopet odprta.

Konec občinskega kuluka. Občinska uprava si prizadeva za vedno prenehati z občinskim kulukom, to pa samo v slučaju, če bodo obvezniki v najkrajšem času poravnali vse zaostanke, bodisi v osebnem delu ali v denarni odkupnini, ki je bila v splošnem zelo nizko odmerjena.

○ Pri molnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, miglijanju oči, razdraženih živeh, nespanju, oslablosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grčnica odprtela in olajša krvni obtok.

ze nekoliko smešno, kljub sodobni resničnosti marsikaterih vsebinskih snovi. Zato se človeku ne more stavi na pot vprašanje o nujnosti in potrebnosti takih upriziranj, ki zahajajo si nega napora vseh izvajajočih moči pa tudi velikega trošenja gmotnih sredstev, a se uspeški zaključi komaj v smislu nekoliko estetičnega učinka.

Ne moremo trditi, da je dramatska vsebina te opere plitva. Obratno je res, in prav to bi utegnilo tudi nam stvar približati, ko bi ne bila edeta v tako čipkasto našarjeno obliko. Kajti moment borbe je večen, in se zlasti borbe iz prirodnega upora proti vsakemu krivčnemu nasilju, ki hoče stresti v ponizajočo stisko bednega človeka, zasuženega od usodnih prilik. Božja je ta borba, ker raste iz večnega etičnega zakona svobode in medsebojne ljubezni. In vprav telovski vzgled se tako pomembno meša v nas čas, da bi utegnil ujet v nam prikladno umetniško mrežo, prikleniti nase vso našo pozornost in navd šenje. Toda Rossini ga je povezel s svojim bolj površnim pojmovanjem, izraženim v glasbenem oblikovanju, ki se kljub velikim sposobnostim vživetja ni izmaksnil povsem belkantičnimi principi lahko in razpredene melodijočnosti; ta pa vedno opozarja le nase, in tako podlaga izrazito coklico kolesu dramatične napetosti, ki zavrti sili s poti krepkega razvoja v zastoje s čisto muzikalno osnovo ter se razpreza kar v dolgočasje. Pri tem pa so tudi izrazito dramatična glasbena mesta razen nekaj izjem spločeta iz nekam naivne in površne doživnosti, vseled cesar je ob koncu vsa prava učinkovitost nekam meglena. Morda je res, da na opisano gledanje sevajo žarki sodobnosti, toda vendar bo prav, kar je povedal baje že Beethoven, da bo Rosini velik samo v komični operi, čeprav Beethoven sam Tellu ni videl in čeprav ima ta opera tudi nedvomno velik glasbeno vrednost.

Naši uporozitorji pa gre vse čast. Kajti iz nje sijalo resno delo in zavzemajoča za stvar, v koliko na kljub vsemu zeva se nesoglasje med dokončno uprizoritvijo, kot je ta velika opera zaveta in med našo predstavo, naj ostane na strani. Dejstvo pa je, da je stvar izvedena privlačno z glasbene in dramatske strani. Prvo je vodil dirigent Anton Neffat in celoto podredil slogu tega glasbenega pojmovanja, v katerem vendarle še

splošnemu mišljenju tedanjega časa se je ta tip opera povsem prilegal in se zato razvil do najrazsežnejšega prevladowanja. Zato pa danes, ko živimo v času najresnejše vsepolno problematike, ki zahteva od nas popolne zgoščnosti misljeneja in stvarnega razglabljanja v obupnem trenju razvojenih sil, ta način našarjenega, v zunanjosti učinkovitosti izgubljujočega se glasbeno amatičnega izživljavanja bije v nas neresno, da ne rečem

## Zadnje vesti:

# Roosevelt - diktator borz

Washington, 9. februar. TG. Roosevelt je izdal nove odredbe, ki ga bodo usposobile, da bo še bolj strogo nadziral delovanje ameriških borz. Ustanovljena bo vesameška trgovska komisija z diktatorskimi pravicami, da na novo uredi delovanje borz. Komisija bo imela pravice, da kaznuje vse povzročitelje borznih nerodov s kaznimi do pol milijona dolarjev in da jih poleg tega še zapre do deset let. S tem upa Roosevelt, da bo zatrl vsako umazanjo spekulacije in dvignil moralno borznih poslov, ki so zadnje čase Hooverjeve vlade padli na tako nizki nivo, kot nikjer drugod na svetu. S temi odredbami hoče predsednik zaščititi tudi male vlagatelje pred tolovaškimi spekulacijami velikih bank ter dati malemu in srednjemu člove-

ku v Ameriki možnost, da bo znova začel šediti brez strahu, da bi njegovi težko prhranjeni denar pogoljni brezvestni spekulanti. V Wall Street vladata zaradi teh ukrepov velikansko razburjenje.

## 14 milijard za vojne ladje

Washington, 9. februar. TG. Nocoj je senat sprejel proračun za vojno mornarico v znesku 284 milijonov dolarjev (14 milijard 200.000 Din). Verjetno je, da ga bo zbornica predstavnikov jutri brez vseke spremembe sprejela. V političnih krogih smatrajo, da pomeni ta proračun nedvoumen miglaj japonskemu pomorskemu oboroževanju.

## V par vrsticah

London, 9. februar. E. Angleška vlada je sporočila francoski, da bo zvišala carine od pondeljka naprej kot protiukrep, če ne bo francoska vlada odpravila kontingentiranja.

Rim, 9. februar. E. Ob priliku 10 letnice obnovitve diplomatskih odnosov med Italijo in Rusijo in v zvezi s podpisom madijarsko-ruske pogodbe je predril italijanski poslanek v Moskvi diler na čast ruskemu komisaru za zunanje zadeve Litvinovu, ki so se ga udeležili zastopniki Turčije, Italije in Madjarske.

V nedeljo bo v Rimu otvorjena velika mednarodna razstava cerkvene umetnosti. Otvoritvi bo prisostvoval tudi italijanski kralj.

Danes je bila podpisana trgovska pogodba med Romunijo in Italijo, ki bo stopila v veljavno takoj, ko jo sprejmeta oba parlamenta.

Francosko finančno ministriško poroča, da je državne posojilne podpisane za 4.064 milijonov frankov.

Ameriški senat je odobril zakonski načrt o dovolitvi kredita 950 millionov dolarjev za podporo nezasolenim (to je 50 milijard Din).

Pri volitvah v Cambridge v Angliji je zmagal konservativni kandidat Tuftell s 14.896 glasov. Delavski kandidat dr. Wood je dobil 12.176 glasov, liberalni 2.230.

Snoči se je priprjal iz Svete dansi kralj v Milan. Prisostvoval je predstavi v »Scali«, nato pa odpotoval proti Genovi.

Danes je predsednik časopisne zbornice v Nemčiji izdal naredbo, po kateri se do 30. septembra letos ne smejo ustanavljati v Nemčiji novi listi in revije.

Vodno letalo »Južni križ« je priletno iz Port-Lyanteyja v Maroku in pristalo snoči na Berškem jezeru. Kakor znano, je »Južni križ« preletel razdaljo iz Francije v Južno Ameriko in nazaj.

Snoči je tu in v Cuxhavenu pri Hamburgu divjal strahoviti vihar. Mnoge ulice proti pristanišču so bile v obeh mestih pod vodo. Proti jutru je vihar nekajko ponehal.

V tekmovalci za svetovno prvenstvo hokeja na ledu je Nemčija zmagala nad Francijo 4 : 0, USA nad Avstrijo 1 : 0, Švica nad Italijo 3 : 0.

## Celje

○ Pogreb pokojne ge. Diehlove boždane ob pol 17 izpred mrtvašnice okoliškega pokopališča. ○ Cvetje iz domačih in tujih logov oživljeno. V založbi Družbe sv. Mohorja začne zopet izhajati zbirka domačih in tujih klasičnih zornjamov. V kratkem izide prvi zvezek in sicer Levstikov »Martin Krpan« v redakciji g. dr. Slodnjaka. Vsak zvezek bo obsegal poleg teksta tudi uvod in kritične opombe.

○ Koliko smo popili l. 1933. Dobili smo številke, ki nam povedo, koliko smo popili l. 1933 v Celju alkoholnih pičaj. Vina se je iztočilo 4117.60 hl, piva 1356.54 hl, drugih alkoholnih pičaj (žganje, rum, liker itd.) 107.63 hl. Ce računamo povprečno liter vina po 10 Din, smo dali Celjanu za vino 4 milijone 117.600 Din; pivo moramo prav tako računati po 10 Din liter, kar da 1.356.540 Din — in ce računamo povprečno liter drugih alkoholnih pičaj po 30 Din, dobimo 322.890 Din. Ce vse te številke seznamo, dobimo 5.797.030 Din, kar je pač za Celje izredno visoka številka. In potem pa še tožimo o križi.

○ Od kje je doma? V četrtek je prišla v celjsko javno bolnišnico neka ženska in je bila operirana. Kmalu nato je umrla. Od nje so mogli izvedeti le toliko, da se piše Ana Kranjc.

## Kulturni obzornik

### Rossini: Viljem Tell

Opera premjera.

Ko je v XVIII. stol. v splošnem odporu proti razpredeni bravurni italijanski arioznosti, ki je na eni strani onemogočala razvoj d' amatičnega delanja in na drugi v svoji skrajni nasičenosti lepotična pevska grl utapljal občinstvo v skrajno lenobnost mišljenja, ustvaril W. Gluck muzikalno dramo, sledče preko zunanjih okraskov notranji dramatični napetosti, je s svojo stvaritvijo poigral glasbeni razvoj v nemško operno smer. V njegovem delu je usidran ves nadaljnji razvoj nemške opere, ki se je pozneje objeta ob romantičnem življenju razrasla do najvišjih vrhov wagnerjanske glasbene teatralike in zmogovito zajela ves tedan glasbeni svet. Z Mozartom in pozneje Webrom, ki je ustvaril tipično nemško romantično opero, je to mišljenje pritegnilo, nase tudi površno italijansko tvornost, kjer sta Cherubini in Spontini zapustila ffrajočo italijansko melodijočnost, se oklenila resnega oblikovanja in postavila osnovno pozneje v Mayerbeeru in Halevyju dorasli francoski heroični veliki operi. V delni cestivi pa je v Italiji dalje rasel izraziti belcant, čigar vrhunc je ustvaril Rossini s svojim neizčrpnim melodijočnim virom, ki se najkris alnje pretaka v »Seviljskem brivcu«, mojstrovini italijanske komične opere. Pozneje pa je tudi Rossini premagala neugnana nastav seriozne opere, kateri se je povsem vdal s stvaritvijo svojega »Viljema Tella« in se v njej pridružil tipu francoske heroične opere.

Spošnemu mišljenju tedanjega časa se je ta tip opera povsem prilegal in se zato razvil do najrazsežnejšega prevladowanja. Zato pa danes, ko živimo v času najresnejše vsepolno problematike, ki zahteva od nas popolne zgoščnosti misljeneja in stvarnega razglabljanja v obupnem trenju razvojenih sil, ta način našarjenega, v zunanjosti učinkovitosti izgubljujočega se glasbeno amatičnega izživljavanja bije v nas neresno, da ne rečem

vedno prevladuje pevska stran proti opiračijo in instrumentalni. Tako je lepo brzal orkester in dajal pevcem dovolj zraka za njihovo izživljvanje. Ce bi mestoma na lastno odgovornost poigral vse glasbeno dogajanje, bi ne bilo stvari v škodo. Delo opernega reziserja je ob tej priliki prevezel gosp. M. Skrbinek in ne dopušča pogescati v svoje delo z negativno sodbo. Kajti celoto je s svojim izrazitim teatrskim smislim izdelal v plastično učinkovitost, tako v scenični zamislji, kot v organizaciji oseb, njih mask in kostumov. Tudi ni dopustil občutnih nesoglasij z glasbo. Vsesibinsko stran pa je izdelal resno, morda v uporniških momentih nekoliko prehladno. Mnena sem, da bi s prav občutnimi smiselnimi črtami delo mnogo pridobil.

Naslovno vlogo je podal gosp. Primožič in nji slavi, da zelo privlačno. Značaj njegovega izrazitega dramatičnega izraza sega malce v tradicijo in prav se tem se je kril z delom v ubranost, ki je mestoma segla v presenetljive vtise. Glas pa se mu je po krajšem počitku izjasnil in tako zvenel v prostor zajemajoče. — Kot gospinja je nastopila primadona zagrebške opere gospa Villian-Kunčević. Krajša vloga ji sicer ni dopuščala polnega razvajanja, a je vendar v izrazitem arioznem petju dosegla vseslošno naklonjenost in uspešnost. — V vlogo Gessler

# Oderuh in njegove žrtve

Svoje uboge ruske rojake-begunce je izkorisčal

Pred belgrajskim sodiščem že več dni obravnavajo oderuska dejanja, zaradi katerih se zagovarja advokat Brojakovski.

Dne 8. t. m. so bile zaslišane za priče težtev avokatskega oderuštva:

Perica Stana Nikolić je izpovedala, da je tudi nje Brojakovski posjal denar. Prvikrat ji je posodal 1000 Din. Obljubila je, da bo dolg vrnila v tem enega leta. Tega pa ni mogla, ker je morala za vsak mesec za tistih 1000 Din plačati 100 Din obresti. Te obresti je plačevala 12 mesecev, Drugič si je izposodila 2000 Din in plačevala vsak mesec po 200 Din obresti, in to 6 mesecev.

Na vse to je obtoženi advokat odgovarjal, da je posjal denar s posredovanjem »Posedničke banke«. Za posredovanje jo dobival le honorar.

Zanimivo je bilo zasliševanje naslednje priče, kateri je bil izmed vseh najbolj reven. Na nogah je nosil stare pošvedrane čevlje, na sebi je imel od raznih olj zamašeno suknjo ter še bolj mastne in umazane roke. Na glavi pa ves plešast.

»Kako se piše?«

»Jaz sem Aleksander Maškov, nekdaj inženjer, sedaj pa šofer.«

»Ali tudi vi tožite svojega rojaka Brojakovskega?«

»Ne tožim ga, le za pričo sem klican. Mnogo sem pretrpel zaradi njega. Vse bi rad povedal.«

Nato je siromak pripovedoval, kako se mu je godilo v službi pri Brojakovskem. »Zaradi nesrečnih razprtij med Brojakovskim in Popovskim so mi že štiri dni rekli, da sem prost službe. Kako morem biti prost, ko pa moram skrbeti za mater, ženo in tri otrok! Dela pa nikjer! Brojakovski mi je potem predlagal, naj kupim njegov star avto. Ni mi bilo za kupljenje, saj sem to staro škatljivo mogel voziti po Belgradu šele po polnoči. Zahvalem pa je zanj celih 35.000 Din. Ampak jaz sem bil v stiski: Ali kupim stari avto ali pa ostanem na ulici brez dela. Pa sem kupil. Mesečno sem ga moral odplačevati Brojakovskemu. Poleg odplačila sem Bro-

jakovskemu plačeval še takse za avto in kaldrmino, sploh vse, kar mu je za prav ta avto plačal že Popovski. Plačeval sem redno, vsakega prvega, sedem polnih mesecov. Brojakovski je zahteval točnost v plačilu in ni maral zamude.

Se mesec dni je ostalo, pa bi bil postal lastnik stare škatlike, katero sem že itak preplačal. Pa bo vsaj to moje, da si bom z njim mogel služiti kruh. Bilo je decembra. Prvega januarja bi moral plačati zadnji obrok. Toda 5. decembra je Brojakovski prav ta avto prodal nekemu Kovaljkemu za 5000 Din.

Zgrozil sem se, ko sem to izvedel. Ali je res prodan avto, katerega sem že plačal in ki ga je pred menoj plačeval že Popovski! Tedaj sem ostal čisto brez zasluka. Devet mesecov nisem imel ne zasluka ne kruga! Iz hiše sem poprodal vse do zadnje blazine! In ne le to! Brojakovski mi ni hotel dati niti odpustnine, brez katere šofer ne more dobiti nove službe. Prometni šef se me je usmilil in mi sam od sebe dal dokument, da sem mogel dobiti službo. Pa je Brojakovski celo protestiral proti temu!«

Naslednja priča je bil Nikola Pakin, po poklicu natakar, nekdaj ruski častnik. Tudi je bil 2000 Din dolžan Brojakovskemu. Ker ni mogel plačati, mu je Brojakovski prodal njegove stvari na dražbi.

»Kako je bilo na dražbi?«

»Se nisem zanimal, vem pa, da so mojo knjižnico, vojaške knjige, bile prodane za 800 Din.«

Obtoženi Brojakovski se obrne k priči: »Prosim vas, povejte mi, kolikor je posredoval, da bi vaša žena in hčerka prišli iz Rusije v Jugoslavijo?«

Priča Pakin nekaj časa začudeno gleda, kakor bi ne razumel, potem pa mirno reče:

»A za vse te usluge sem vam plačal.«

Razprava proti temu človeku, ki je očvidno skubil v prvi vrsti svoje uboge ruske rojake, se nadaljuje.

## Novi groboci

† Vladni svetnik Anton Rebek. V Trstu je včeraj zjutraj umrl vladni svetnik v pokolu in bivši okrajni glavar g. Anton Rebek. Naj počiva v miru! Zaluočim naše globoko sožalje!

† V Mostah pri Ljubljani, Zaloška cesta, 8 je umrla gospa Jelca Dola r. Pokopali jo bodo v nedeljo ob pol 4. popoldne. Naj v miru počiva! Zaluočim iskreno sožalje.

## Ostale vesti

— 130 letnica Karadjordjeve ustaje. Kr. banška uprava razglasila: 15. februarja t. l. poteče 130 let Karadjordjeve ustaje. V šolah naj bo ta dan skupna šolska proslava, v kateri naj se povabijo tudi lokalni faktorji in starši otrok. Glavna točka proslave je govor, v katerem predavatelj orisže zgodovinski potek ustaje in njenih posledic s posebnim ozirom na jugoslovansko idejo. Orisati je poединice faze ustaje, njen kulturni in politični pomen za jugoslovenski narod in vse nadaljnje napore in zmago v bojih za osvobajenje in zedinjenje našega naroda. Ta dan je pouka prost.

— Pogreb † Alojzija Benkovića je bil v četrtek popoldne in Kamniku ob izredno veliki udeležbi občinstva iz Kamnika in od drugod. Pred krsto so med krasnimi venci nosili tudi posebno lep venec Zvezde lekarinskih sotrudnikov, katero sta zastopala pri pogrebu predsednik Igor Kraut in Leon Trost. Za krsto so šli za uzaločenimi brati in ostalimi sorodniki tudi zastopniki lekarinarske zbornice s predsednikom mr. phrm. Bakaričem, številni odlični zastopniki kamniške javnosti z županom g. Kratinjem itd. Pogrebne obrede je opravil dekan g. Matej Rihar. Ime Alojzija Benkovića bo ostalo trajno zapisano na častnem mestu v vrsti najbolj zasluznih Kamničanov!

— Vreme. Stari vremenslovec pričuje, da je 8. februar gleda zimskoga vremena važen datum, ko se navadno vreme močno preobrne ali na boljše ali na slabše. Letos je 8. februar prinesel prav zanimivo spremembo. V četrtek zvečer je bilo prav toplo in se je sneg še zvečer tajal, tako, da je vsak pričakoval, da bo mrzaj izginil. Toplo je bilo pozno v noč, nakar je proti jutru zapnilo kriče, ki je prinesel zmeren jutranji mrz. Včeraj zjutraj je namreč termometer kazal samo — 5°C, dočim prejšnji dan — 10°C. Podnevi je bilo včeraj prav lepo in jasno ter je popoldne doseglo živo srebro v termometru na prostem 10°C nad ničlo. Po Gorenjskem je bil razmeroma hujši mrz in je znašala jutranja temperatura do 15°C pod ničlo.

— Ne dajte pregledov denarja nepoklicanim! V kamniškem okraju so se razširile govorice, da krožijo v prometu ponarejeni 50 dinarski kovanci. Prijetil se je že nekje tudi zanimiv slučaj, da so prišli k nekemu kosestniku tuji moški in zahtevali, naj jim pokaže ves kovan denar, da ga pregledajo. Trdili so menda, da je najbrž med njim nekaj

ponarenih 50 dinarskih kovancev. Ker ni nihče pooblaščen za pregledovanje kovanega denarja po delži, opozarjam na skrajno previdnost. Če kdo dvomi o pristnosti kovanega denarja, naj gre na najbližjo posto ali orozniško postajo, kjer mu bodo rade volje dati najzanesljivejše informacije.

— Za »Dom slepih« daruje potom naše uprave neimenovan iz Tržiča 20 Din. Povrni Bog in obudi mnogo posnemalcov! Potreba velika!

— Aretirani napadalci na raznašalca časopisov.

Nedavno je bil na tovornem kolodvoru v Zagrebu napaden raznašalec časopisov Arhip Sirkorenko. Na ulici ga je srečal neznanec, ki ga je pozval, naj gre z njim, češ, da bo pri njem prenočil. Odvedel ga je na tovorni kolodvor, kjer ga je peljal v neki vagon. V vagonu pa je bil še drugi neznanec. Naenkrat sta oba neznanca navila na kolporterja in ga pričela davati Eden od njiju ga je celo sunil z nožem v rebra. Nato sta mu pobrala 500 Din, ki jih je imel pri sebi. Sedaj je policija iztaknila oba napadalca, ki sta že priznala zločin.

— Pri hemeroidalni bolezni, zagatenju, natriganah črevih, abcesih, sečnem pritisku obelebilih tetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utrpanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olašanje često tudi popolno ozdravljenje.

— Večkratni milijonar aretiran. V Šibeniku in okolicu je izvala veliko senzacijo aretacija tamkajšnjega veletrgovca, veleindustrija in večkratnega milijonarja Štipe Šare, ki je kupoval ukradene stvari. Tako je kupil električni motor, ki je bil ukraden v tovarni »La Dalmatiense«, in še več drugih stvari. Električni motor je kupil od nekega znanega vložilca za 500 Din. Kupoval je celo masline, ki so jih kradli otroci. Šara je že izročen sodišču skupno z vložilci, od katerih je kupoval blago.

— Z enim samim udarcem sekire je ji odsekal glavo. Novembra meseca preteklega leta je na Sušaku 23 letnji Ernest Jardas v nastopu slaboumnosti s sekiro odsekal glavo 60 letni Mariji Srok. O tem smo svoj čas že poročali. Po zločinu je Jardas pobegnil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga res pripeljali na Sušak, kjer so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše oblasti so zahtevale od italijanskih oblasti, da ga izroče naši državi. Te dni so ga takoj zaprli. Zaslišanje je zelo težavno, ker daje na vsa vprašanja neumljive odgovore. Zaradi tega so pozvali sodne zdravnike, da ugotovijo njegovo duševno stanje. Po potoku dogodka se da sklepati, da je Jardas zares slaboumen. Kritičnega dne je prišel domov in sel v kuhišino, kjer je najprej iskal brirete. Toda njegova mati mu je brijev vzela iz rok, sluteč zlo. Jardas je nato pograbil v Italijo in se potikal ves čas v bližini meje. Nedavno so ga aretirili v Opatiji. Naše

## Tretjič mandžurski cesar

**Pu-Yi kitajski cesar pri drugem letu — S pomočjo Japancev v tretje le pojde**

Kdo bi si mislil, da je igral pri sijajni karijeri, ki jo je naredil Pu-Yi, bodoči mandžurski cesar, izredno važno vlogo prav jabolčnik? Ko bo Pu-Yi enkrat kronan, si bo nadel ime Hsuan Tung, to je deseti cesar.

V času, ko je živel cesar Huanghsu, ki ni imel otrok, je bil Pu-Yi med dvorjaniki. Zavzemal je prav ponizo mesto. Cesar je imel mnogo bližnjih sorodnikov in tudi notranje in zunanjepolitični razlogi so govorili proti proglašitvi sina Tsai Fenga za cesarja, ki je bil eden izmed glavnih povzročiteljev boksarskega upora in je moral, ko so mednarodne čete zasedle Peking, na kazensko potovanje po Evropi. Mati Pu-Yija je sicer imela sorodnike v cesarski hiši toda na dvoru samem ni imela prave opore. Bila pa je hčerka generala Jung-Lua, ki je bil mladostni tovarš gospodinje Jehonale; to gospodinčno si je cesar Hsieng Feng leta 1850 zbral za drugo ženo. Ko je cesar I. 1861 umrl na letovišču v Džeholu, je bil Jung Lu poveljnik straže in on je takrat pomagal drugi cesarjevi ženi, ki je bila prav za prav pri njem, da je ukradla cesarski pečat in zbežala s svojim sinom v Peking, kjer je nastopila kot cesarjeva vdova pod imenom Su Hsi ter postal kitajska cesarica. Vladala je do svoje smrti I. 1908. Njen sin Huang Su je bil namreč slabič in je bil slavnati cesar, medtem ko je vladala Tsu Hsi.

Ko je I. 1908 praznovala 73 letnico svojega rojstva, so ji prinesli njeno najljubšo jed, jabolčnik. Slastno ga je pojedla, toda kmalu nato je pričela bruhati, očividno so jo hoteli zastupiti. Dolgo je cesaricabolehalna, a je končno le ozdravela za silo, ko ji je duhovnik Dalaj Lama prinesel čudovito podobo Budhe... Dokler je bila Tsu Hsi še krepka in zdrava, ni mislila na nasledstvo, za časa bolezni pa se je ponovilo tudi to vprašanje v glavi. Nekega dne se je hudo bolna pričakala na ministriški seji in je zahtevala, naj ministri urede vprašanje nasledstva. Prodrla je s svojim predlogom klub močni opoziciji Yuan Shi Kaja; za naslednika je bil dolochen Pu-Yi, ki je bil star 2 leti in pol. Storila je to iz hvaličnosti do njegovega starega očeta. Umrila je še tisto leto skoraj v istem času kakor njen sin. Nato je bil izdan cesarski edikt, s katerim je bil proglašen za cesarja Pu-Yi, star komaj 2 leti in pol. Na ediktu je star cesarski pečat in podpis novega cesarja. Pu-Yi je vladal nemoteno od 14. novembra 1908 do 12. februarja 1912, ko so ga republičanske čete prisile, da je odstopil. Dovolile so mu, da si vzame naslov »mandžurskega cesarja«, poleg tega mu je bila odkazana letna renta 150 milijonov dinarjev. Tega denarja mu republika ni redno izplačevala. Julija 1917 je general Cang Cun organiziral monarhistični zbor in postavil na tron Pu-Yia, ki

je bil star tedaj 11 let! Novi cesar je ostal na prestolu 14 dni. Vrgli so ga republikanci, toda zopet so mu pustili naslov mandžurskega cesarja. Ko je I. 1927 general Feng Ju Siang zavzel Peking, so cesarju vzel srečesarski naslov in odpovedali letno rento. Cesar je zbežal v Tiencin, kjer se je postavil pod varstvo Japancev. Ti so mu osem let pozneje izročili oblast nad Mandžurijo. To je bilo 9. marca leta 1932.

Ce ga bodo Japoneci sedaj proglašili za mandžurskega cesarja, bodo to storili samo zaradi tega, ker vedo, da je monarhistična misel v visokih mandžurskih krogih še zelo utrjena, medtem ko se ljudstvo za to vprašanje sploh ne zanima. V Tokiu skušajo tudi na ta način vplivati na monarhistične kroge v vsej severni Kitajski in si tako pridobili še provinco Hooeje z glavnim mestom Peking, bogato province Santund in mogoče tudi province Sansi. Tako bi prišla vsa severna Kitajska pod japonski vpliv.



Zena sedanjega predsednika mandžurske države Pu-Yija, ki bo proglašen za cesarja prve dni marca

### Spanec se hoče dvigniti 25 kilometrov visoko

Spanskega polkovnika Emilia Herrera ni ruska katastrofa s stratostatom nič prestrašila. Neustrašeno pripravila dalje svoj polet v stratostero. Po vsej verjetnosti se bo dvignil že prve dni marca. Poročila geografskega zavoda namreč trdijo, da bi bilo vsako nadaljnje odlaganje škodljivo, ker bi solnce po 17. aprili že preveč segrelo gondolo, okoli katere se bo nabral led v stratosferi. Herrera je prepričan, da bo dosegel višino 25 km. Kako držen je njegov polet, je razvidno že iz dejstva, da ne bo letel v zaprti gondoli v obliki krogla, tem-

več v odprtih. Kakor smo že poročali, se bo polkovnik Herrera zavil ves v nekako potapljaško obliko in s sabo bo imel tudi podobne priprave za dihanje. Na podoben način se ob oblikel tudi Američan Mark Ridge, ki hoče tudi leteti v nebesne višine.

Stroške za polet plačajo vlada, geografska družba in narodni fond za znanstvena raziskovanja.

Herrera bo vzel s seboj tudi radio. Vse šanske postaje bodo oddajale njegova radijska poročila.

Španski meteoreolog Meneguer je izrazil željo,

da bi tudi drugi letalci, ki se pripravljajo na polet v stratostero, odleteli istočasno. Tako bi poročila iz posameznih stratostatov lahko primerjali

## Obljuba dela dolg

### Mi ga ne poravnamo

Ali ste držali oblubo? je vprašal te dni neki velik angleški list svoje čitatelje. Pri nekaterih narodih je namreč običaj, da ob sklepnu starega ali pričetku novega leta napravijo sklep, da bodo kako stvar opustili, o kateri vedo, da z njo ravnajo napadno. Odgovor je dosegel seveda brez števila in nekaj teh je list tudi objavljal.

### ZARADI MALČKOV

Mnogo let sem že zaposlen kot cirkuski klov in večkrat sem že obljubo napravil, da ne bom nikdar več izvajal neke posebno težke in smrtnovarne akrobatske točke. Tako tudi zadnji Silvestrov večer. Pri mojem producirjanju sem namreč stal na hrbitu dirajočega konja — na glavi, med pojezdom pa zdrknil zadaj raz konja, tako rekoč med konjsko kopito. In res, na dan sklepa res nisem tega storil in posledica? Otročiči, šolarčki, katerih je bil poln cirkus in je mnogim bila znana ta točka, so glasno protestirali, kakor pač otroci znajo protestirati, ter me tako rekoč prosili, da sem končno tudi to nevarno produkcijsko izvedel in — prebolim obljubo.

### PONESREČENO VARČEVANJE

Vsako novo leto sklenem, da pričrem z varčevanjem, tudi letos sem storil tako in sicer zelo slovesno. Ko sem lani napravil tak sklep, sem si kupil domač hranilnik in knjizico, kamor naj bi zapisoval vse prihranke. Prvo, kar sem storil, je bilo, da se nisem več vozil s tramvajem in kupil sem si kolo. Ko je moj tovarš za to zvedel, ni prej odnehal, dokler se nisem prav visoko zavaroval zoper nezgodno. Za kolo je bilo treba vedno novih stroškov in žena me je prisilila, da sem moral napraviti leseno lopo za kolo, češ, da take navlake ne mara v stanovanje. Ker sem nekega deževnega dne padel s kolesa, je bilo treba nove obleke in zdrav-

nik je hodil na dom. Nato sem kolo prodal za toliko kovačev, kot sem dal zanj »mlinarjev«. Ker sem pri mojem varčevanju skoraj obubožil, sem svoj noveletni sklep seveda radevolje prelomil.

### MOJA KRIVDA NI...

»Nikoli več se ne bom prekral s svojo taščo«, sedemkrat sem že napravil tak noveletni sklep. Toda, vsaka stvar ima svoje meje, tako tudi potrežljivost do tašč, četudi lastne. Letos sem bil tolikan nepreviden, da sem ta svoj sklep povidal tudi tašči. In posledica? »Saj ti nikdar nisem dala považa za argumentiranje in prepreč,« je dejala, ne da bi bila pri tem zardela. Konč je bilo z mojo obljubo in po tej njeni pripombi sva se tisti dan prepirala samo dve ur. In vendar nameravam prihodnji Silvester zopet napraviti sličen sklep.

Ali ni človeški optimizem občudovanja vreden?

### ALI NI, DA BI IZ KOŽE SKOČIL?

Na novo leto sem sklenil, da bom odslj. vstavljal na najkasnejše ob šestih zjutraj ter se na spreghodu temeljito razgibal, preden grem za svojim dnevnim opravilom. Poiskal sem v podstrešni sobici staro budilko, jo navil, naravnal na šesto uro ter mimo legel k počitku.

Točno ob osmih drugega dne sem se prebudil, ko je bil že jasen zimski dan. Prijel sem budilko, ji pretresel »obist« ter položil na hrbot; v tem hipu je pričela zvoniti. Zvečer istega dne sem uro zopet navil ter jo položil na zadnjo stran. Tretjega januarja je bil zopet lep, jasen dan, a zopet sem se prebudil ob osmih. Pograbil sem uro ter jo v vso silo postavil, topot na noge. Tako se je sprožila. Nato sem sklenil, da uro »obesim«; tako sem storil in pravo pogodil. Drugo jutro je klicala, točno ob šestih. Vstal sem in stopil k oknu. Deževalo in snežilo je, da nikoli takega. Zgrabil sem budilko ter jo treščil ob tla. Prebolim sem svojo obljubo ter zlezel nazaj v posteljo.

hovitost. Zložil je slike tako, da vstanejo, čim odpremo knjigo na dotočni strani, in se zopet sklopijo, či mje stran obrnjena. Močni angleški papir jamči za dolgotrajnost. Slike so vir velikega veselja za deco.

### Svetlo pismo delijo v Indiji

Iz letnega poročila britanske zunanje biblične družbe povzemamo, da je bilo v teku poslovnega leta razdeljeno 1.030.343 sv. pisem, med tem, ko je bilo prejšnje leto razdeljenih samo 919.931 knjig. Za to razdeljevanje obstoji 6 središč: v Kalkutti, v Bombaju, v Madrasu, v Bangalore, Allahabadu in v Lahore. Za otok Ceylon je središče v mestu Colombo. V letu 1931 je delovalo po vseh delih Indije 180 kolporterjev, leta 1933 jih je delovalo že 199. Na indijskih univerzah in priključenih kolegijsih študira približno 6.600 mladih ljudi. Vsak od študentov, ki napravi sprejemni izpit, prejme od omenjene družbe evangelije in psalme v dar. Po dokončanih vseučilišnih študijah se mu izroči celoten prevod biblije. Na ta način je bilo v preteklem letu razdeljenih 13.000 knjig.

»Rada bi topomer,« pravi mlada gospodinja, ko vstopi v trgovino.

»Reaumur ali Celzij, gospa?« vpraša trgovka.

»Kakšna razlika je?«

»Pri Celziju voda vre pri 100 stopnjah, pri Reaumuru pri 80!«

»O, potem rajši vzamem Reaumurja, s katerim več prihranim!«

## Prizori iz krvave noči v Parizu

## Boj za oblast se ne strasi smrti



Republikanska garda se zbira.



Ranjence odnašajo.



Praporčaka, ki je hotel s svojo četo na Elizej, je policija ranila



Garda v boju z demonstranti, ki so začeli avtomobile.



Demonstranti so začeli zaboj katranja.



Na Place de la Concorde so demonstranti prevrnili casopisni kiosk



# MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1—; ženljovanski oglasi Din 2—. Najmenjši znesek za mal oglas Din 10—. Mali oglasi se plačujejo lekoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 min. visoka poštna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

## Prireditve

V kavarni »Stritar« vsak večer koncert. (r)

## Službe iščejo

### Vrtnar

samski, 37 let star, dobro verziran v stroki — išče službo za takoj. R. Vokal, Karlovac, Rječka cesta št. 41. (a)

### Kuharica

srednje starosti, poštana, smazna, varčna, želi službo. Ima večletna spricelvala. Gre najraje k majhni družini ali k gospodru. Ponudbe pod »Samostojna« štev. 1400 na upravo »Slovenca«. (a)

## Službodobe

Dekle  
zdravo, poštano, vlijedno, vajeno kuhe in dobrega občevanja z otroci, ubogljivo in natančno pri delu, nepokvarjeno hčerkko kmečkih staršev — sprejemem. — Pismene ponudbe pod »Jaz sem takšna« št. 1178 poslati na upravo »Slovenca«. (b).

## Vajenci

Krojaškega vajenca najraje iz ljubljanske okolice, in takega, ki se je že učil te obrti, sprejemem. Ivan Smole, Št. Vid nad Ljubljano. (v)

## Anton Rebek



Dr. Marius Rebek, kr. univ. prof. in ing. Konstantin Rebek naznanjata v svojem in v imenu ostalih članov rodbine, da je njun oče, gosp.

# Anton Rebek

svetnik v pokolu

po volji božji umrl davi ob eni v svojem stanovanju v Trstu, Via Giorgio Galatti 8.

Ljubljana, dne 9. februarja 1934.

Ludvik Ganghofer:

12

## Samostanski lovec

»Lipče! Dečko, dečko! Kakšen pa si! Le ogleduj se, le! Tako! In sedaj se bo teta Dita jokala! Teta Dita — to ime so ji vzdela otroška ustavnost njenega pravega.

Teta Dita bo jokala, to je bila za Lipčeta najuspešnejša od vseh groženj. Našobil je usta kakor ponvico, stegnil ročici, razperil prste in se začel debelo ogledovati. Na dolgi srajčici, njegovi edini obleki, bi tudi najostrejše oko ne moglo razbrati, da jo je bila teta Dita šele danes zjutraj belooprano vzelja iz skrinje. In te roke! In še obraz povrh, kar kor da bi Lipče pokušal z zobmi iztrgati miško iz zemelje.

»O moj Bog, moj Bog! je jadikovala Gitka. Kajne? Sedaj zijaš? Daaa! In teta Dita bo smela zjutri spet stati pri vodi in prati jankic! Takoj mi povej: kakšen si fant?

»Grdi fant! je hvalevredno spoznal in pripomnil Lipče, dočim so se njegove oči napolnile s solzami.

»Tako, da! je pritrdila Gitka, pograbila fantka za laket in se napotila proti odprtym večnim vratom tako hitro, da je Lipče komaj komaj skakal in se spotikal z njo.

Stopila je v siromašno izbo, opremljeno le za skrajno silo s kmečkim pohištvtom, toda vse snažno in v redu: miza in klopi belo pomite. Za pobeljeno glinasto pečjo je stala velika dvojna postelj, in v kotu med posteljo in steno je v vrbovinastem naslonjalu počivala Zefka, solarjeva žena. Očvidno jo je zeblo, ker si je bila okoli ramen ovila debelo ruto, čez kolena pa razprostrila sukneno odoje. Plavi lasje so ji razpuščeno viseli v redkih, motno

se bliščeh pramenih okoli bledega, zaskrbljenega obraza s tihami bolno odsevajočimi očmi. Videjo se je, kako je slabotna; brez moči je ležala med naslonilom stola, ki ji ga je bil spretel Wolfrat, ker ležanja v postelji že ni mogla prenašati.

Bolnica kot bolniška strežnica! Z debelim domaćim platnom so bile prevlečene posteljne blazine, kjer je počivalo triletno deklecete. Zatorumeni lasje so se bujno kodrali okoli njegovega malega, sladkega obraza, katerega lica so mrzljivo gorela. Drobni, drhteči prstki so se na odeji poigravali z napol zvenelimi trobentamicami in vijolicami, ki jih je bila Gitka prinesla otroku, preden je odšla od doma.

In ko je dekle sedaj odprlo duri, so se otrokove oči veselo zasvetile. »Teta Dita! je zašeptalo in stegnilo ročici.

»Da, mučica moja, da, že pride! je rekla Gitka, se nežno nasmehnila in priklima. Malega zlodeja, ki ga je pripeljala s sabo, je porinila sredi izbe. »Poglej svakinja, kakšen se je dečko spet naredil!«

Preko Zefinih poter se je utrnil truden namsek. A ko je mali nepridiprav videl, da se je mati nasmehnila, ne pa da bi ga radi njegove umazanosti kregala, se je vrskajše zadrl, ko da bi oznanil kako silno junaštvo: »Lipče grdi fant, grdi fant! In je brenčanje zaplesal po izbi kakor pijan čmrlij.

Gitka pa se je bila usedla na postelj: pritisnila je nase otroka, ki se je s svojimi suhimi ročicami krčevalo oklenil njenega vratu; tako objeti in naslonjeni z lice na lice, sta se zibali sem in tja, in mala se je jih dobrikal s sladkimi besedami.

Skozi nizko okno je posidal zlat solnčni žarek in osvetil v temičnem prostoru na tisoče mrgolečih praškov. Ali se je po trdi zimi hotela vseliti

»SLOVENEC«, dne 10. februarja 1934.

## Odprodaja

po globoko

# znižanih cenah

razne zimske trikotaže

Istotam bogata izbira damskega perla, potem vsako-vrstnih nogavic in rokavice itd.

pri

Josip Petelin, Ljubljana

za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

## Stanovanja

### ISČEJO:

Dvosobno stanovanje  
če mogoče v centru —  
iščem Ponudbe na upravo «Slovenca» pod »Vesten plačnik«. (c)

### ODDAJO:

Dvosobno stanovanje  
z balkonom, solnčna lega,  
tako oddam. Naslov v upravi  
»Slovenca« pod »Vesten plačnik«. (c)

## Denar

Vlogo ca. 8000 Din  
Ljubljanske kreditne banke prodam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1285. (d)

22.000 Din posojila

iščem za takoj. Vknjižba na prvo mesto. Desetkratna varnost ali pa žirant. Vrne se decembra 1934 z nagradom 3000 Din. Naslov pove Leskovšek, Kozje. (d)

### Hranilna knjižica

Zadržujoč gospodar, banke na ime Marija Rebek, mi je bila vzeta. Knjižica je vinkulirana in zato nima za sedanjega imejitelja nobene vrednosti. Prosim torej neznanega imejitelja, naj mi knjižico proti nadgraditi direktno ali indirektno vrne na zgorašnje ime. Gajeva 9. Ljubljana.

45—50.000 Din

posojila na vknjižbo na posojeto iščem. Obrest po dogovoru — Angela Okorn, Rašica št. 17, pošta St. Vid nad Ljubljano. (s)

### Opromljeni sobo

sočinčno, parket, elektrika, v centru — oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1412. (s)

### Opromljeni sobo

(Ausputzmaschine), rabljen, dobro ohranjen in kompleten, kupimo. Ponudbe z navedbo cene in opisa stroja na naslov: Združenje čevljarjev, Žiri. (k)

### Čistilni stroj

(Auszutzmashine), rabljen, dobro ohranjen in kompleten, kupimo. Ponudbe z navedbo cene in opisa stroja na naslov: Združenje čevljarjev, Žiri. (k)

### Parcela

na periferiji Ljubljane — prav ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1394. (p)

### Posestva

Specijalna mehanična delavnica za popravo vseh pisarniških strojev in kontrolnih blagajn. Za vsako delo pismeno jamčim. Cene solidne. Ludovik Žitnik, Kolodvorska št. 26. Tel. 34-23. (t)

### Tordka A. Volk

ljudi na Hrastova cesta 24  
nudi najcenejše vse vrste  
nedenčne moke in druge  
mieske izdelke.  
Zahlevajte cenik!

### PARKETE

dobavlja, struži in čisti najceneje J. LUŠIN  
Ljubljana, Šelenburgova ulica 7-L

### FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon // Rodenstock // Voigtländer // Welta // Certo  
Ltd Ltd // ima vedno v zalogi

### FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

v Ljubljani // Miklošičeva cesta 5

## Glašba

## Prodamo

Volna, svila, bombaž  
stalno v bogati izbiri v  
vse vrstah — za strojno  
pletjenje in ročna dela po  
najnižih cenah pri tvrdki  
Karl Prelog Ljubljana —  
Židovska ul. in Star. trg.

### Krušno moko

in vse mlevske izdelke  
vedno sveže dobiti pri  
A & M ZORMAN  
Ljubljana Star. trg 42

### Furnir

16.200 čevljev, črešnja,  
hruska, oreh, brest, javor —  
naprodaj. Lesna industrija Martinec, Skofljica. (l)

### Cistilni stroj

(Ausputzmaschine), rabljen,  
dobro ohranjen in kompleten,  
kupimo. Ponudbe z navedbo cene in  
opisa stroja na naslov: Združenje  
čevljarjev, Žiri. (k)

### POMARANČE

po izredno nizkin  
cenah prodaja

### Gospodarska zveza v Ljubljani

### Vljudno sporočamo

da smo cene perju zelo  
znižali. Zahlevajte cenik  
in vzorce, katere prejmete  
brezplačno.  
E. VAJDA, ČAKOVEC.

### PARKETE

dobavlja, struži in čisti najceneje J. LUŠIN  
Ljubljana, Šelenburgova ulica 7-L

### FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon // Rodenstock // Voigtländer // Welta // Certo  
Ltd Ltd // ima vedno v zalogi

### FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

v Ljubljani // Miklošičeva cesta 5

## Pristno domačo

# slivovko in tropinovec

prvorstno blago — dobite v vsaki množini pri

## Fran Jakovec

parna žganjarna in veletrgovina z vinom

## Jastrebarsko

Kdor zares želi postreči svoje goste s pristno slivovko ali tropinčkom, naj takoj piše po vzorec, kateri se mu brezplačno z označbo najnižje cene takoj pošlje.

† Naznajamo tužno vest, da je naša ljubljena in dobra sestra, tetka in svakinja, gospa

**Ernestina Primožič  
roj. Mattanović**

vdova nadučitelja

danec, dne 9. februarja ob 16. popoldne, po kratki in mučni bolezni, previdena s tolazili sv. vere, v 71. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage nam rajnice bo v nedeljo, dne 11. t. m. ob 16.45 (tricetrt na 17) iz mrtvašnice v Pobrežju na franciškansko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 13. t. m. ob 8.10 v franciškanski župni cerkvi.

Maribor, Ljubljana, Dunaj, dne 9. februarja 1934.

ŽALUJOCI OSTALL



V

# S posvetovanja banovinskega sveta

Ljubljana, 9. februar.

## Dopoldanska seja

Na današnji seji govoril najprej Detela o bolniški zavarovanju. — Zadravec, dr. Lipold in podobar govorile o vajenskih domovih. — Skuhala govorile o težkih socialnih razmerah v vinorodnih krajih. — Dr. Dolsak omenja, da so bolnišnice prenapolnjene, odklanjajo se zato bolniki, ki niso nevarni oklici. Razmere so se zboljšale z ustanovitvijo bolnišnice v Novem Celju.

Na vrsti je proračun o babiških internatih. O tem poroča dr. Dolsak.

B. sv. dr. Senekovič prečita vlogo emigrantske zvezze, ki opozarja bansko upravo na bedo begunec in prosi pomoči.

Ban dr. Marušič pojasni, da je za emigrante določenih 200.000 Din.

Goverita še Babnik in Tavčar o emigrantskem vprašanju.

Na vrsti so proračuni banovinskih dečijih domov in bolnišnic.

Koder omenja, da je dotacija bolnišnice v Murski Soboti prenizka.

Dr. Dolsak pojasnjuje, da razmere v tamkajšnji bolnišnici niso bistveno drugačne od drugih bolnišnic.

Ban dr. Marušič pojasnjuje, da ni mogoče zvišati prispevka.

Goverita še dr. Senčar o razmerah v hiralnici v Vojniku in Ravnikar o občinski hiralnici v Radečah.

Podban dr. Pirkmajer pojasnjuje, da se bodo bolnišnice adaptirale iz gradbenega fonda, v katerega bodo bolnišnice prispevale 10% oskrbnin.

O združilišču na Golniku prosi Snoj, naj bi se sprejemali tudi delavci.

Ban dr. Marušič sporoča, da je na Golniku brezplačen ambulatorij, v proračunu pa 180.000 Din za podpiranje bolnikov v specialnih zdraviliščih. O tej zadevi govoril še Tavčar. — Gajšek predlaga preureditev ekonomije Roščaka Slatine. — Dr. Režek govoril o novomeški ženski bolnišnici.

Ban dr. Marušič obljubi, da bo dal bolnišnici navodila. Govoril še dr. Gajšek, Vodeb in Kühler.

Načelnik dr. Orel poroča nato o proračunu banovinskih zavodov.

Dr. Lipold je mnenja, da je postavka obveznosti iz prejšnjih let prenizka, ker dolguje banska uprava samo mariborskemu okraju nemu odboru 1.000.000 Din.

Podban dr. Pirkmajer pojasni, da znašajo zaostanki cestnim odborom skupno 21.000.000 Din. Po obračunu za leto 1930/31 se je ugotovilo, da znašajo obveznosti banovine za to leto na zaostankih 3.880.000 Din. Za kritje teh zneskov niso predvideni krediti. Banovina smatra to za nekak dolg, ki ga bo plačevala v anuitetah. Deloma so zakrivili te zaostanke okrajnega cestnega odbora. Za bodoče

je preskrbljeno, da bo v tem pogledu ravno ves in se ne bodo vršili izdatki čez sredstva.

## Popoldanska seja

Golouh govoril o slabem razvoju obrtnonadjevalnih šol in o zaščiti vajencev. Mojsre jemlje v zaščito Zadravec. — Lavtičar govoril o pospeševanju tujškega prometa. — Dr. Lipold apelira na gospodarsko sodelovanje vseh tistih, ki misijo pozitivno. — Detela govoril o domačem zakolu. Dr. sv. dr. Marn pojasnjuje predpise in navaja, da je proti njim mnogo prestopkov.

Stanec Vidmar je hotel reagirati na opazke dr. Lipolda, ki jih je razumel, kot da gredo na združenje borcev. G. ban pa ni dopustil govoru o tem, češ, da je banovinski svet gospodarska korporacija in da je bil že govor dr. Lipolda iz tega okvira.

Gornjak je govoril o težavah domače industrije, zlasti industrije olja. O istem vprašanju je govoril še dr. Sajovic.

Pire se je zavzemal za podporo tekstilni šoli, nakar je ban omenil, da je tekstilna šola že podpirana od države. Vidmar mu pritrjuje in naglaša potrebo vzgoje domačih strokovnjakov.

V nadaljnji podrobni debati je omeniti še predlog Stanca Vidmarja, naj banovina podpre višjo obrtno šolo, ki jo snuje »Probuda« in ki bo gojila tipično slovensko umetno obrt. — Ban. sv. dr. Senekovič je prečital vlogo Jugoslov. zimske-sportne zvezze za pospeševanje zimskega sporta in da se vstavi v proračun postavka 40.000 Din. To prošnjo podpira tudi Lavtičar. Obširno so številni govorniki razpravljali zlasti o tujškoprojektih zatevah svojih krajev.

Ban dr. Marušič izjavlja, da bo banovina vedno podpirala zasebno inicijativu za pospeševanje tujškega prometa. Izjavlja se pripravljenega, da povira dve postavki za pospeševanje zimskega sporta za skupno 30.000 Din.

Goverili so še Solar, Gajšek in Kühler. Sprejeta je bila še postavka rezervni kredit v iznosu 700.000 Din za nezadostne ali v obči ne-preliminirane osebne in stvarne izdatke.

Seja je bila ob pol 7 prekinjena ter se nadaljuje jutri ob pol 9.

K včerajnjemu poročilu o posvetovanju banovinskega sveta nam je član banovinskega sveta g. Alojzij Kurent poslal tole pojasnilo: V predlogu nisem delal razlike med šolami, ki so na sedežu župnij, in med onimi, ki so ekskulendne. Moj predlog se je glasil: V banovinski proračun naj se vnesne potrebni znesek v kritje katehetiskih nagrad za pouk na vseh šolah, za ekskulendne sole pa še znesek za potnine. Ce bi pa to trenotno ne bilo mogoče, naj kr. banská uprava določi višino nagrade za posamezno uro in odredi, da vse občine izplačujejo katehetom enako visoko nagrado, da ne bo takih razlik, kakor so sedaj, ko znaša hororar za katehetiske ure od 2 do 20 dinarjev!

## Občinske volitve v Ščavnici

Upravno sodišče v Celju je izdalо pod številko A 430/33-19 tole odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vršile v občini Ščavnici, srez Maribor levi breg, se je v volivnem imenuki vpisani Spindler Jožef, posestnik v Zg. Ročici, zastopan po dr. Josipu Leskovarju, odvetniku v Mariboru, dne 23. oktobra 1933, torej v odpri tem roku 8 dni po dnevnu volitve, pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50. zakona o občinah in nevarni seji odločilo:

Pritožbi se ugodili in se razveljavijo občinske volitve radi nepravilnega postopanja volivnega odbora s tem, da se morajo po § 50. odst. 5. zakona o občinah v mesecu dni od dane prejema te odločbe vršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

### Razlogi:

Na pritožbo zgornjega imenovanega je upravno sodišče po pregledu pritožbe in vseh volivnih spisov ugotovilo, da so se pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče nepravilnosti:

Pritožitelj navaja med drugimi nepravilnostmi tudi to, da sta bila na dan volitev zjutraj aretirana oba predstavnika pritožiteljeve liste Breznik Franc in Žižek Andrej in odvedena v Maribor v srezkemu načelstvu; da radi tega pritožiteljeva lista ni imela svojih predstavnikov na volišču, vsled česar so bili volivci zbegani in jih je mnogo ostalo doma v prepričanju, da je potem itak škoda za ves trud, da bi šli voliti, ker nimajo nobenega jamstva, da se bo glas tako zapisal, kakor ga oddajo; in da volivna komisija ni pravilno vodila glasovalnih zapisnikov in da volivni rezultat ni pravilno ugotovljen, ker sta bila glasom uradnega rezultata od dana za pritožiteljevo listo 102 glasova, dočim je po naknadnih izjavah volivcev, kolikor jih je bilo mogoče dobiti, za pritožiteljevo listo glasovalo najmanj 179 volivcev.

Gleda aretacije predstavnikov pritožiteljeve liste je podal izjavo komandir žandarmerijske stanice v Zgornjem Cmureku in sta bila pri srezkemu sodišču pri Sv. Lenartu v Slov. goricah zasiljana predstavnika Breznik Franc in Žižek Andrej sama. Komandir stanice v Zgornjem Cmureku je, sklicujoč se na svojo službeno prisego, izjavil, da sta

Breznik in Žižek na dan volitev (15. okt. 1933) zjutraj aretirana in takoj predvedena po organih žandarmerijske stanice srezkemu načelstvu za srez Maribor levi breg, da se tam zasiljata kot priči proti pritožitelju radi oddržanja ilegalnega političnega sestanka, odnosno kot sokrivač radi tega dejanja; in da sta bila imenovana po kratkem zasiljanju na srezkemu načelstvu odslovljena in sta se neovirano lahko takoj vrnila domov. Breznik in Žižek pa sta pod prizego izpovedala, da je njuna aretacija trajala od 7 zjutraj pa do približno 10 zvečer. Nadalje izvira iz volivnih spisov, da Breznik in Žižek nista volila in da pritožiteljeva lista ni bila zastopana po predstavnikih.

Iz navedenega je torej razvidno, da sta bila predstavnika pritožiteljeve liste zadržana prisostvovati poslovanju volivnega odbora zato, ker sta bila ves dan volitev po oblastvenih organih pridržana radi zasiljanja kot priči, odnosno sokrivač pri političnem prekršku. S tem pa je bila pritožiteljevi listi brez zakonitega razloga onemogočena kontrola, ki je dana po določilu § 34, odst. 2. zakona o občinah. Kajti po določilu § 30, navedenega zakona ne sme nobeno oblastvo pozivati ob volitvah poedinčini volivcem razen ob nedolžni potrebi ali ob izsledovanju zločinov ali prestopkov v kakršnekoli vrste. V predmetnem slučaju pa ni šlo za zločin ali prestopek, nego za policijski prekršek.

Navedena kršitev pravice predstavnikov pritožiteljeve liste je že samo ob sebi bistveno vplivala na potek in rezultat volitev. Kajti od 920 volivnih upravičencev je glasovalo 414, torej samo 45 odst., dočim je bila povprečna udeležba pri občinskih volitvah v dravski banovini 70–80 odst. V zvezi s pritožiteljevo trditvijo, da je volivni rezultat, ki je bil uradno razglasen, po njegovih naknadno nabranih podatkih napačen, pa odvzame navedena kršitev volivnim aktom in ugotoviti volivnega rezultata tisto verodostojnost, ki bi jim kot uradnim aktom sicer šla brez te kršitve.

Radi navedenega je moralno upravno sodišče pritožbi ugoditi in občinske volitve razveljaviti, ne da bi se spuščalo v razmotrivanje drugih pritožnih točk, ki so podrejena pomena.

Celje, dne 22. januarja 1933.

Adam Milkovič:

## Njena slika

Ono noč, preden sem odšel z doma, sem slišal biti vsako uro in sem celo natančno ločil stopinje starca od mladih ljudi, ki so se sprehajali mimo okno se pozno v večer, zakaj bila je jasna noč. Skozi nezadostno okno je bila čista mesečina in prav dobro se še spominjam, kako narahlje je pogledala vsak predmet, dokler se ni priplazila do slike moje matere, kjer je obstala — vsaj meni se je zdelo tako.

Mati, ki je navadno spala v sosedni sobi, je to zadnjo noč časi globoko vdihnila; menda je natihnila jokala. Tudi ona ni mogla spati, in časi sem slišal, kako je zaskrpal pod.

Odpril sem oči, da bi videl, ali se morda že ne dani, in sem jih na trenotek strahoma zaprl. Nad me noj, prav nad mojim čelom, je bil sklonjen starik obraz moje matere in iz njenih široko odprtih oči je visele dvoje solz, dvoje velikih solz. Menda je mislila, da spim, ampak jaz sem natančno slišal, ko je zatajuješ ljubezen do nje!

Potuhnil sem se in sent zaspal.

Solnce je bilo že visoko, ko sta stala z materjo pred pragom. Ne spominjam se, kaj mi je rekla, a to vsem prav dobro, da sva si podala roke in da sva potem še nekaj časa stala brez besede drug pred drugim... A ko sem prestolil prag, da bi odšel, je ona stopila v sobo, šla naravnost k steni ob moji posteli, kjer je viseala njena slika, in jo skrivaže za svojim hrbitom prinesla za menoj. Potem mi jo je molča stisnila na rame in jaz sem jo, ne da bi jo bil vsaj za hip pogledal, vtaknil v žep in odšel.

Dolgo je viseala v moji sobi. Zaradi revnega okvira je obesil bolj na skrito mesto. No, tam v tistem mračnem kotu je ni nihče opazil, še jaz je nisem dočilat ogledoval — razen ob večernih, samotnih večerih, ko sem tolilikrat mislil na dom.

»Jutri greš... od mene greš...«

Izlegnila je roko in se z njo narahlje doteknila mojih las. Vem, da bi ne storila tega, ko bi vedela, da bedim; zakaj moja mati je ljubezen pred svojim otrokom zmirom skrivala — ta trenotek pa se je izdala. In ko sem tedaj odpril oči, se je hipomeda odteknila in skorajna vprašala:

»Ti ne spiš? Saj je šele tri po polnoči!«

»Tri po polnoči,« sem ponovil, potem sem se,

ne vem zakaj, nasmehnil in se obrnil k steni. Mati si je ta hip prikrala oči, se dvignila in kakor bi jo bilo sram, tipaje v mraku z levico, odšla v svojo sobo. Ne vem, kaj mi je bilo, da sem vstal in po prstih stopil za njo; a ko sem skrival pogled izza podbojev, sem videl, da je mati nepremično slonila ob steni, da je držala na obrazu roke in vanje jokala.

»Pojdij vendar spati!« sem rekел, »saj je šele tri po polnoči!«

Vsa je vzrepetala — jaz pa sem se splazil nazaj in se zakopal med blazine. Mahoma pa se mi je zadele, da se se ni umiril moj nasmeh, da se iznova plazi ob steni, da postaja glasnejši in glasnejši, in potem, menda že napol v sru, sem slišal, kakor bi mi nekdo rekel: Zakaj si jo užalil? Edinec si in se ti zatajuješ ljubezen do nje!

Potuhnil sem se in sent zaspal.

Solnce je bilo že visoko, ko sta stala z materjo pred pragom. Ne spominjam se, kaj mi je rekla, a to vsem prav dobro, da sva si podala roke in da sva potem še nekaj časa stala brez besede drug pred drugim... A ko sem prestolil prag, da bi odšel, je ona stopila v sobo, šla naravnost k steni ob moji posteli, kjer je viseala njena slika, in jo skrivaže za svojim hrbitom prinesla za menoj. Potem mi jo je molča stisnila na rame in jaz sem jo, ne da bi jo bil vsaj za hip pogledal, vtaknil v žep in odšel.

Dolgo je viseala v moji sobi. Zaradi revnega

okvira je obesil bolj na skrito mesto. No, tam v tistem mračnem kotu je ni nihče opazil, še jaz je nisem dočilat ogledoval — razen ob večernih, samotnih večerih, ko sem tolilikrat mislil na dom.

Spominjam se, da sem ostal hip nato v sobi sam in da je stopnicah nekdo urno odhajal. Stopeil sem k oknu, pretrgal Martino sliko na dvoje in jo vrgel pred hišni prag. Videl sem se, da se je zolaj priprnila v žep.

»Tako!« sem rekel.

»Tako!« je odgovorila ona spodaj. Potem je ni bilo nikoli več — hvala Bogu!

Sport je zdrav, toda lahko se prehladite vsled majhne neprevidnosti, radi tega mislite takoj po prvih znakih na ASPIRIN tabletete in na Bayerjev križ +, ki jamči za njihovo pristnost.

**Ljubljanske vesti:****Razpečevalci ponarejenih jurjev**

Ljubljana, 9. februar.

Pred približno dvema mesecema se je posredilo v Zagrebu prijeti družbo, ki je razpečevala ponarejene tisočinarske bankovce, ki so bili v našo državo vloženi iz Trsta, kjer je bila glavna izdelovalna teh lizifikatikov. Tržaško sodišče je pretekli teden že odsodilo ponarejevalcev na večletno težko ječo. Ponarejevalci v Trstu so bili v zvezi z nekaterimi ljudmi v Ljubljani in drugod, ki so skrbeli, da so prišli bankovci v promet, kajti bili so prav spremno izdelani in le prav strokovnjak jih je mogel spoznati za ponarejene.

V zagrebških zaporih so se doslej nahajali Ermando Basilisco, lesni trgovec in agent, ki je stanoval v Ljubljani ter je bil med Ljubljanci znan z imenom »Rosenkavalir«. Poleg njega so arietirali Alberta Besednjaka, prebrisanega pustolovca in lahkoživca, dalje Ludvika Barago iz Ljubljane, Romana Golebiowskega iz Ljubljane in

nekoga N. Stupica. V Zagrebu se vršeča preiskava je pričela na dan marsikater zanimivosti, toda glavna zasluga, da se je celo družba popolnoma razkrinkala, gre v prvi vrsti ljubljanski policiji. Vršla so se med tem časom razna poizvedovanja. Pojavilo pa je, da je tudi vprašanje, kdo je pristojen za preiskavo in presojo proti tej družbi razpečevalcev 1000 dinarskih bankovcev.

Naposled je ministrstvo odredilo, da se omenjena 5 članska družba razpečevalcev odpravi z močno eskorto v Ljubljano in da se vsi spisi odstopijo ljubljanskemu okrožnemu sodišču. Pred dnevi so res iz Zagreba odpremili v ljubljanske zapore omenjeno petorico in je ljubljansko sodišče prejelo velikanski akt. Preiskovalni sodnik sedaj nadaljuje preiskavo in bodo vsi razpečevalci sojeni pred ljubljanskim okrožnim sodiščem. Ker teče preiskava, ni mogoče javnosti podati zanimivih podrobnosti, pač pa se Ljubljana še vedno zdi zanimata za te razpečevalce »jurjev«.

**Stanovanjske odpovedi v januarju**

Za presojo vseh stisk in težav so pač zanimivi podatki o stanovanjskih odpovedeh, ki so bile januarja podane v Ljubljani pri okrajnem sodišču. Vseh odpovedi je bilo do dana 165, kar znaci izredno veliko število odpovedi, kajti prejšnja leta prav v januarju ni bilo nikdar podanih toliko odpovedi, ker so hišni lastniki vpoštevali tudi hudo zimo in druge vremenske neugodnosti. Ljudje pa sedaj no morejo zmagovali niti najnižjih najemnin, ker mnogi družinski očetje nimajo nikakih stalnih dohodkov in se bore za vsakdanji kruh. Prve januarske odpovedi so vse zahtevale takošnjo izpraznitve stanovanja z utemeljitevijo, da na enkrat niso plačali po več mesecov najemnine. Takih odpovedi je bilo 8. Za februar je bilo odpovedano 20 najemnikom, za marec 46, za april 2 in za maj 17. Odpovedanih je bilo med temi tudi 5 obrtnih in trgovskih lokalov.

Mestna občina ljubljanska je bila prisiljena, da je za 1. marec odpovedala 6 strankam, stanujocim v nekdanji šentperški vojašnici na Vrazovem trgu. V prvi vrsti zadene tudi odpoved rusko kolonijo, ki je preuredila nekdanje, med vojno močno napolnjene garnizijske zapore v skromna stanovanja. Tam je bilo 14 sob, kjer so imeli ruski begunci zavetje, posebno ruski akademiki. Te nekaj daje garnizijske zapore namerava ljubljanska občina preurediti v policijske zapore, ker zapori na mestnem magistratu nikar je odgovarjal vsem zahtevam in potrebam ljubljanske policije.

Po podatkih okrajnega sodišča je bilo lani vseh stanovanjskih odpovedi 1320, predlanskim pa 1072. Pri sodišču so bile lani predlagane 304 deložitve, dočim predlanskim 333.

★

○ Proslava obletnice kronanja sv. Očeta Pija XI. se je izvršila ob obilni udeležbi občinstva sноči v dvorani hotela Leonova. Leonova družba je s predavanjem »Naša svetovna pot v Rim« zaključila ciklus poljudno znanstvenih predavanj. Predavatelj g. Vinko Zor je z besedo in sliko razvijil pred poslušalci postanek večnega Rima. Poslušalci so z veliko pozornostjo sledili predavanju in hkrati doobili res pogled v one skrivnost, katera vleče milijone in milijone katoliških vernikov v Rim. Leonova družba prične prihodnjo sredo 14. februarja nov ciklus cerkvena zdgodovina v sliki in besedi. Na programu je predavanje vseh, prof. g. dr. Franca Lukmanja, ki bo obdelal prva tri stoletja katoliške cerkve. Na predavanje že sedaj opozarjam p. t. občinstvo.

○ Sv. maša za smučarje in turiste bo v nedeljo, 11. februarja, v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob pol 7.

○ Marijoneto gledališče v Vzajemni zavarovalnici je zaradi tehničnih in drugih težko predčasno zaključilo letošnjo sezono. Uprizoritev preteklo nedeljo je bila zaduža. Zahvaljuje se številnim obiskovalcem za zanimanje, s katerim so ga moralno in materialno podprtli, ter se obenem priporoča za naklonjenost v novi sezoni jeseni, ko bo kolikor mogoče zgodaj pritočil s predstavami.

○ Naval v bolnišnicu. Do včeraj je v Ljubljanski bolnišnici letos sprejela že 2600 bolnikov na razne oddelke.

○ Drevored v Zvezdi. Delavci mestne vrtinarije že več dni obsekavajo kostanje, ki so dosegli pač visoko starost nad 100 let. Ljudje

se sprva za to niso dosti zanimali, toda zadnje dni je čim več opazovalcev, ki gledajo, kako delavci žagajo starim kostanjem veje. Do včeraj so že porazirali nad dve tretjini kostanjev. Največje zanimanje pasavantov pa je bilo opazovati včeraj okoli 14, ko je vrtinarski delavec žagal veje staremu kostanju, stojecemu tik ob električni urki. Tam je prostor močno preprežen z raznimi žicami in vsak je bil radoveden, kako bodo delavci potegnili nažaganje debelo vejo, na de bi poškodovala raznje žice in da ne bi posebno poškodovala tramvajskih naprav. Mlad mestni vrtnar je žagal debelo vejo. Ko je izvršil svoj posel, je splezel po lestvi niz dol, nato pa so delavci v vryjo debelo vejo tako potegnili na stran, da ni poškodovala niti ene žice in napeljavje. Z zgornjega dela Zvezde se sedaj odpira prav lep razgled na Grad in ostali del mesta pod Gradom.

○ Legalizacije na sodišču. Pisarna okrajnega sodišča, ki jo vodi pisarniški ravnatelj g. Rainer, ima zadnja leta mnogo posla s povrtevami podpisov na raznih listinah in pogodbah. Lani je bilo takih poveritev 3458, dočim predlanskim 2632. Ljudje se pač zatekajo k sodišču, ker so legalizacijske pristojbine nižje ko pri notarjih.

○ Redni občni zbor Slovenskega lovskega društva — podružnica Ljubljana bo dne 20. t. m. ob 20 v hotelu »Metropol« (Miklič) v Ljubljani z običajnim sporedkom, ki je natisnjen v februarški številki »Lovec«. — Odbor (1333)

○ Nesreča in nezgode. Brezposelnici, v Zireh rojeni milinar Vinko Greblkar je včeraj dopoldne hotel v Šiški pred tramvajem prekoraklji Celovško cesto, toda tramvaj ga je podrl na tla, a k sreči je dobil samo poškodbe na desni roki. Bil je prepeljan v bolnišnico. — V Gramozni jami stanuje žena brezposebnega delavca Marjeta Jančar. Družina naravnost strada je zato, da je Jančarjeva odšla včeraj v Šiško, da bi pri usmiljenih ljudeh dobila grizljaj kruha in kako podporo. Na dvorišču neke hiše pa jo je popadel pes in vgrinjal v levo nogo. Odbehli so jo v bolnišnico. — Na Duplji pri Kamniku stanuje delavec Malnar. Na domu je bila hčerka s 3letnim bratcem. Nesreča je hotela, da je sestrica z vrelo vodo polila bratca. Dobil je hude oprekline na levi roki ter so ga morali prepeljati v bolnišnico v Ljubljano.

**Kamnik**

Kavarna v Kamniškem domu je zopet odprta. Svojčas smo poročali, da je bila z razpustom društva »Kamnik« ukinjena tudi kavarniška koncesija, katero je imelo društvo. Zadnji najemnik kavarniških prostorov g. Pavle Kosak pa je vložil prošnjo za podelitev osebne koncesije. Te dni mu je bilo dovoljeno nadaljnje obravvanje in s tem je kavarna v Kamniškem domu zopet odprta.

Konec občinskega kuluka. Občinska uprava si prizadeva za vedno prenehati z občinskim kulukom, to pa samo v slučaju, če bodo obvezniki v najkrajšem času poravnali vse zaostanke, bodisi v osebnem delu ali v denarni odkupnini, ki je bila v splošnem zelo nizko odmerjena.

— Pri motnjah prebave, želodnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migračni oči, razdražljivosti, nespolnosti, oslablosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprtelo telo in olajša krvni obtok.

**Kulturni obzornik****Rossini: Viljem Tell**

Operna premjera.

Ko je v XVIII. stol. v splošnem odporu proti razpredeni bravurni italijanski arhitekturji, ki je na eni strani onemogočala razvoj d' amatičnega delanja in na drugi v svoji skrajni nasilenosti lepotična pevskih glav utapljal občinstvo v skrajno lenobnost mišljenja, ustvaril W. Gluck muzikalno dramo, slediče preko zunanjih okrasov notranji dramatični napetosti, je s svojo stvaritvijo pognal glasbeni razvoj v nemško operno smer. V njegovem delu je usidran ves nadaljnji razvoj nemške operе, ki se je pozneje objeta ob romantičnem čuvstvovanju razrasla do najvišjih vrhov wagnerjanske glasbene teatralike in zmagovalno zajela ves tedanjši glasbeni svet. Z Mozartom in poznejšim Webrom, ki je ustvaril tipično nemško romantično opero, je to mišljenje pritegnilo nase tudi površno italijansko tvornost, kjer sta Cherubini in Spontini zapustila hrifajočo italijansko melodijoznost, se oklenila resevna oblikovanja in položila osnovno pozneje v Meyerbeerju in Halevyju dorasil francoski heroični veliki operi. V delni cepljivosti pa je v Italiji dalje rasel izraziti belcant, čigar vrhunc je ustvaril Rossini s svojim neizčrpnim melodijoznim virom, ki se najris alnje preteka v »Sevilskem brivcu«, mojstrovini italijanske komične operе. Pozneje pa je tudi Rossinija premagala neugnana rast seriozne operе, kačer se je povsem vdal s stvaritvijo svojega »Viljema Tella« in se v njej pridružil tipu francoske herojske operе.

Slopošnemu mišljenju tedanjega časa se je ta tip operе povsem prilegal in se zato razvil do najrazsežnejšega prevladovanja. Zato pa danes, ko živimo v času najresnejše vseslošne problematike, ki zahteva od nas popolne zgoščenosti mišljenja in stvarne razglabljajoči v obupnem trenju razvojenih sil, ta način našarjenega, v zunanjem učinkovitost izgubljajočega se glasbenodramatičnega izživljanja haja v nas neresno, da ne rečem

že nekoliko smešno, kljub sodobni resničnosti maršikaterih vsebinskih snovi. Zato se človeku ne hote stavi na pot vprašanje o nujnosti in potrebnosti takih izvajanj, ki zahteva si nege napora vseh izvajajočih moči pa tudi velikega trošenja gmotnih srečev, a se uspeh zaključi komaj le v smislu nekoliko estetičnega učinka.

Ne moremo trdit, da je dramatska vsebina te opere plitva. Obratno je res, in prav to bi utegnilo tudi nam stvar približati, ko bi ne bila edeta v tako čipkasto načrtno obliko. Kajti moment borbe je večen, in se zlaeti borbe iz prirodnega upora proti vsakemu kričnemu nasilju, ki hoče streli v ponikujočo stisko bednega človeka, zasužnjenega od usodnih prilik. Božja je ta borba, ker raste iz večnega etičnega zakona svobode in medsebojne ljubezni. In vprav telovški vzgled se tako pomembno meša v naš čas, da bi utegnil ujet v nam prikladno umetniško mrežo pripeljani naše vso našo pozornost in navd. senje. Toda Rossini ga je povezel s svojim bolj površnim pojmovanjem, izraženim v glasbenem oblikovanju, ki se kljub velikim sposobnostim življenja niti izmaksnil povsem belkantistični principom lahkočen in razpredene melodijoznosti; ta pa vedno opozarja le nase, in tako podlaga izrazito cok'jo kolesu dramatične napetosti, ki zavrti sili s poti krepkega razvoja v zastope s čisto muzikalno osnovo ter se razpreza kar v dolgočasje. Pri tem pa so tudi izrazito dramatična glasbena mesta razen nekaj izjem spločeta iz nekam naivne in površne doživetosti, vsled česar je ob koncu vsa prava učinkovitost nekam meglena. Morda je res, da na opisano gledanje sevajo žarki sodobnosti, toda vendar bo prav, kar je povedal baje že Beethoven, da bo Rosini velik samo v komični operi, čeprav Beethoven sam Tellu ni videl in čeprav ima ta opera tudi nedvomno veliko glasbeno vrednost.

Naši uporozitvi pa gre vse čast. Kajti iz nje je sijalo resno delo in zavzemanje za stvar. V kolikor na kliju vsemu zeva še nesoglasje med dokončno uporozitvijo, kot je ta velika opera zavzetna in med našo predstavo, naj ostane na strani. Dejstvo pa je, da je stvar izvedena privlačno z glasbene in dramatične strani. Prvo je vodil dirigent Anton Neffat in celoto podredil slogu tega glasbenega pojmovanja, v katerem vendarle še

**Mariborske vesti:****Uspehi stanovske samopomoči**

Med registrirane stanovske pomožne blagajne, ki so uspešno prestale kritično dobo lanske po-misladi, lahko pristevamo tudi stanovske pomožne organizacije mariborskih trgovcev — Trgovska samopomoč Kriza, ki je pomedia tovrstne institucije, ki so bile zgrajene na nesolidni podlagi, je Trgovska samopomoč samo okrepila ter ji še učvrstila zaupanje. To dejstvo je upoštevala tudi banská uprava, ki je z ozirom na stanovski karakter institucije ter njen glavni smotr: humano in karitativno delo, delno izpremenila svoj odlok po zahtevi strogega kapitalnega kritja ter izjavila, da zastonje zakonu tudi po pravilih društva predvideno dokladno kritje. Za trgovska samopomoč mariborskih trgovcev pomeni torej preteklo leto lep predtek, ki se je posebno otvorilo na občnem zboru, ki se je te dni vršil. Društvo posluje v dveh kategorijah. V prvi je poraslo v minulem letu za 53 članov ter jih šteje sedaj 506, v II. kategoriji pa celo za 119 in jih šteje sedaj 341. Člani plačujejo letnih prispevkov približno 200 Din. posmrtnina pa je kljub temu zelo izdatna ter znaša v I. kategoriji

12.000, v II. pa 9000 Din. V minulem letu je imela institucija 199.582,16 Din dohodkov, na po mrtninah je izplačala v I. kategoriji 110.225 Din, v II. pa 26.175 Din. Prebitek je torej prav znašen in prav tako je močno porastel rezervni sklad, ki znaša sedaj že 77.621,64 Din; tako je bilo skupno stanje skladov ob zaključku leta 141.730,49 Din. Na občnem zboru so se delno izpremenila tudi pravila ter se je znižala zavarovalna doba na 65 let in pravila definicija o pojmu: kdo je redno plačal član. Ob zaključku se je izvozila nova uprava. Predsednik ostane Vilko Weixl, podpredsednik je Karol Jančič, tačnik je Franjo Znidaršič, odborniki pa: Anderle Zdravko, Belle Franc, Skaza Franjo, Sax Hinko, Zidanšek Juro, Slavnič Ivan, Kosšol Franc, Drotenc Alojz iz Celja, Seršen Franc iz Ljutomerja, Remic Alojz iz Dravogradca in Breznik Tomaž iz Ptuja. Namestnik: Kolar Štefan, Pintar Ferdo, Kvas Ivan, Šumer Martin (Konjice), Fazarcin Anton (Celje), Klun Franc (Prevalje); nadzorniki: Klemenc Martin, Kranjc Ludevit, in Weißer Franc, namestnika Sternad Josip in Kocbek Stanislav.

□ **Bogato založen ribji trg smo imeli včeraj.** Morskih rib je bilo okoli 200 kg, sladkovodnih 50 kilogramov. Prodaja se je sardine po 14, sardoni po 10, velike sardelle po 14, male po 10, linje po 26, škarponi po 24 in sladkovodni karpi po 16.

□ **Prepoved.** Tukajšnje sportno društvo SK Rapid je nameravalo prirediti na pusni tornek marščarado v prostorih Uniona. Prerepitev pa je bila oblastveno prepovedana ter se ne bo vršila.

□ **Usodna posledica poledice.** Nevarno se je ponosredil uradnik mestnega tržnega nadzorstva g. Ludvik Sterle. Padel je na ledeni poti ter s tako silo trešil ob tla, da je blebel nezavesten. Kakor je ugotovilo pri rentgenolski preiskavi, mu je radi udarca ob tla počila lobanja na dve mestih.

□ **Nesreča starčka.** V Gosposki ulici se je ponosredil 24-letni vpokojence g. Henrik Kos. Padel je na ledenu tropotu ter se močno poskočoval. Nezavestnega starčka so roševalci prepeljali v bolnišnico.

□ **Odlčenega gosta so sprejeli v četrtek v apartmahi hotela »Graf« v Ključavnici ulici 3. Je to mladi vlonilee Franc Osojnik, ki je svoječasno oplenil trgovino urarja Petelinja in do nesel celo celo zalogo ur in drugih dragocenosti. Napravil je takrat lastniku okoli 70.000 Din skode, ki je tem občutnejša, ker ni bil zavarovan. Osojnika so prijeti v Avstriji ter mu otegli tudi del plena. Sedaj so ga avstrijske**